

Latvijas Universitātes

Bibliotēkas

jaunumi /11

**Acta Universitatis Latviensis
1921–2015**

Bibliotekārā izglītība krustcelēs

Privātbibliotēku dāvinājumi

Nepareizais rektors: prof. Juris Zaķis

Bibliotēkas komanda sporta spēlēs

Direktores uzruna

Sveicināti, jūlijā!

Aizvadītajā periodā pēc LU Bibliotēkas Jaunumu iepriekšējā numura iznākšanas, esam realizējuši daudzas aktivitātes un sasnieguši labus rezultātus. Veiksmīgi noslēgts mācību gads un darbinieki devušies atvaļinājumā ar labi padarīta darba sajūtu. Ar Dabaszinātņu bibliotēkas pirmo darba gadu LU Akadēmiskajā centrā mēs esam pierādījuši maksimāli iespējamo bibliotēkas atvērtību un pieejamību tās lietotājiem. Bibliotēka Kalpaka bulvārī attīstās par īstenu pētniecības bibliotēku un veiksmīgi pilda kultūrvēsturisko misiju.

Šajā numurā:

- pirmo reizi pēdējā desmitgadē LU intelektuālie sasniegumi, kas atspoguļoti LU Rakstu kolekcijā, ir nodemonstrēti starptautiskā izstādē;
- aktualizējam krājuma kolekcijas un papildinājumus, īpašas grāmatas un autorus;
- dalāties ar saviem iespaidiem par dalību LU 74. konferencē;
- lepojamies ar mūsu komandas izcilajiem sasniegumiem LU sporta spēlēs;
- stāstām par LU Bibliotēkas organizētajiem pasākumiem un dalību profesionālās aktivitātēs Latvijā un citās valstīs.

Ievadā nemaz visu nav iespējams uzskaitīt, bet Jūsu vasaras brīvbrīžiem informācijas šajā Jaunumu izdevumā pietiks.

Lai arī ir atvaļinājumu laiks, tomēr trīs no astoņām bibliotēkām ir atvērtas visu vasaru. Bibliotēkas personāls jau ir domās un darbos par jaunā mācību gada sākumu, par jauniem Bibliotēkas lietotājiem un atvērtību ikvienam.

Skaistiem piedzīvojumiem bagātu vasaru!

Iveta Gudakovska

SATURS

<i>Acta Universitatis Latviensis 1921-2015</i>	4
<i>Ieskaties grāmatā -</i>	
<i>Vācu-Latviešu Frazeoloģijas vārdnīca</i>	7
<i>Terra Mariana</i>	8
<i>Izstāde -</i>	
<i>Nepareizais rektors: prof. Juris Zaķis</i>	12
<i>Bibliotēkārā izglītība krustcelēs</i>	14
<i>Iepazīsti LU Bibliotēku -</i>	
<i>Grāmatas ceļš līdz Bibliotēkas plauktam</i>	19
<i>Atvērtā piekļuve -</i>	
<i>Bibliotēkas pievienotā vērtība atvērtā piekļuvē</i>	20
<i>E-resursi -</i>	
<i>E-grāmatu meklēšanas iespējas</i>	24
<i>Dāvinājumi -</i>	
<i>Privātbibliotēku dāvinājumi LU Bibliotēkas krājumā</i>	26
<i>Prof. Embrika Stranda bibliotēka</i>	30
<i>Digitalizācija -</i>	
<i>Latvijas Universitātes jubilejas izdevumi</i>	34
<i>Redzēt, dzirdēt, zināt vai ieviest</i>	38
<i>Bibliotēku nedēļa</i>	41
<i>Talka LU Bibliotēkas krātuvē</i>	42
<i>Bibliotēkas komanda sporta spēlēs</i>	44
<i>Es esmu tepat</i>	46
<i>Intervija -</i>	
<i>Laikiem līdzī</i>	48
<i>Ko par mums domā citi -</i>	
<i>Vēsturnieki bez lasīšanas nevar</i>	50
<i>Notikumu kalendārs</i>	52

Latvijas Universitātes bibliotēkas jaunumi Nr.11

Atbildīgais par izdevumu: Iveta Gudakovska

Literārā redaktore: Maira Dandzberga

Izdevuma dizainere: Elīna Sniedze

© Latvijas Universitātes Bibliotēka, 2016

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz izdevumu obligāta.

ACTA UNIVERSITATIS LATVIENSIS 1921–2015

LU Bibliotēkas izstādes „Acta Universitatis Latviensis, 1921–2015” atklāšana un Baltijas valstu augstskolu bibliotekāru tikšanās Viļņas Universitātes Bibliotēkā

Šā gada 9. maijā Viļņas Universitātes Bibliotēkas Baltajā zālē svinīgi tika atklāta Latvijas Universitātes (LU) Bibliotēkas veidotā izstāde „Acta Universitatis Latviensis, 1921–2015”, reprezentējot Latvijas Universitātes vēsturisko LU Rakstu mantojumu un sniegumu līdz mūsdienām.

LU Bibliotēkas pārstāvji Viļņas Universitātes Bibliotēkas Baltajā zālē atklāja LU Rakstiem veltīto izstādi „Acta Universitatis Latviensis, 1921–2015” Baltijas valstu semināra „Preservation, Research and Communication of Cultural Heritage” ietvaros, kas norisinājās laikā no 9. līdz 11. maijam.

Rakstāmmašīna kā izstādes elements.
Foto: Rinalds Baranovs

Izstādes atklāšanā piedalījās vairākas augstas amatpersonas. Klātesošos uzrunāja Latvijas vēstnieks Lietuvā Einars Semanis, norādot, ka: „Bibliotēkām ir īpaša loma, veidojot kopējo informācijas, kultūras, zinātnes un izglītības telpu”, vienlaikus pie-

LU Bibliotēkas izstādes atklāšanā Viļņas Universitātes Bibliotēkā piedalījās Einars Semanis, Līsi Lembinena (Liisi Lemminkäinen), Greta Drūteikiene, Tomass Kuks (Toomas Kukk)

LU Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska semināra atklāšanas dienā ar Lietuvas kolēģi, Viļņas Universitātes Bibliotēkas direktori Irēnu Krivieni.

Foto: Rinalds Baranovs

bilstot: „LU Bibliotēkas izstādes atklāšana ir skaists veltījums Eiropas dienai.”

Baltijas valstu seminārā „Preservation, Research and Communication of Cultural Heritage” tika apspriesti aktuāli jautājumi par kultūras mantojuma saglabāšanu un pētniecību bibliotēkzinātnē. Semināra atklāšanas dienā LU Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska uzrunāja kolēģus, norādot par Bibliotēkas pārmaiņām un piebilstot ka „**mūsdienās bibliotekāri ir kā skolotāji, toties eksperti kā pētnieki.**”

Viļņas Universitātes Bibliotēkas Baltajā zālē: Marija Prokopčika, (Kukkinen), Irēna Kriviene, Iveta Gudakovska, (Kukkinen), Ilga Mantiniece. Foto: Rinalds Baranovs

Semināra otrajā dienā tika lasīti referāti. LU Bibliotēku pārstāvēja ekspertes Daina Gavare un Vēsma Klūga, kā arī galvenā bibliotekāre Gita Rozenberga un Lietotāju apkalpošanas departamenta vadītāja Aldona Volkova. Daina semināra dalībniekus iepazīstināja ar LU Bibliotēkas kolekcijām par Kurzemes kultūrvēsturisko literatūru un mākslu, Vēsma – ar vēsturisko ievērojamo latviešu veltījumu un autogrāfu kolekciju, Gita akcentēja citēšanas principu nozīmi no vēsturiskā skatījuma līdz mūsdienām, bet Aldona aktualizēja būtisku tēmu – par Bibliotēkas atbalstu studiju programmām.

Semināra pēdējā dienā ar priekšlasījumu uzstājās LU Bibliotēkas eksperte Ilga Mantiniece un LU Bibliotēkas galvenā bibliotekāre Rita Alkšbirze. Ilga runāja par kultūras mantojuma tēmu saistībā ar tehnoloģiju izmantošanu Bibliotēkas publicitātes veicināšanā, bet Rita iepazīstināja Baltijas kolēģus ar LU Dabaszinātņu akadēmisko centru Torņakalnā, kur „bibliotēkā grāmatas nekad neguļ”. Jāpiebilst, ka nākamā Baltijas semināra norises vieta paredzēta tieši LU Akadēmiskajā centrā.

Paralēli semināra referātiem norisinājās Baltijas valstu radošās darbnīcas, veidojot ciešāku komunikāciju semināra dalībvalstu pārstāvju starpā, lai risinātu dažādus praktiskus bibliotēkzinātnes jautājumus. Latviju pārstāvošās LU Bibliotēkas veidotā radošā darbnīca tika veltīta komunikācijas jautājumu aktualizēšanai.

LU Bibliotēkas Lietotāju apkalpošanas departamenta vadītāja Aldona Volkova semināra dalībniekus iepazīstina ar problēmu risinājumiem studiju atbalstam bibliotēkas kontekstā.

Foto: Rinalds Baranovs

LU Bibliotēkas galvenā bibliotekāre Rita Alkšbirze semināra dalībniekus iepazīstina ar nākamā semināra norises vietu – LU Akadēmisko centru.

Foto: Rinalds Baranovs

LU Bibliotēkas pārstāvji Viļņas Universitātes iekšpagalmā.

Foto: Roma Fedosejevaitē

VĀCU-LATVIEŠU FRAZEOLOĢIJAS VĀRDNĪCA

Katru gadu notiek Latvijas Grāmatizdevēju asociācijas rīkotais grāmatu mākslas konkurss „Zelta ābele”. Šogad konkursam 42 izdevēji pieteica 101 grāmatu, balvai tika nominētas 43 grāmatas deviņās kategorijās. Latvijas Universitāte (LU) ieguva balvas divās nominācijās – Gada mākslinieka titulu saņēma LU Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes docētājs, mākslas maģistrs Aivars Plotka, savukārt LU Akadēmiskā apgāda izdevums „Vācu-latviešu frazeoloģijas vārdnīca” saņēma Gadu balvu uzziņu literatūras kategorijā. „Vācu-latviešu frazeoloģijas vārdnīca” tika izdota LU Akadēmiskajā apgādā 2015. gada februārī. Vācu valodas frazeoloģismus un to lietojuma piemērus jaunajai vārdnīcai izvēlējies Berlīnes Humbolta Universitātes

emeritētais profesors Dr. phil. Klauss Dīters Ludvigs, bet vārdnīcas latviskās daļas autore ir LU Ģermānistikas nodaļas ilggadējā pasniedzēja (1970–2009) Dr. philol. Mudīte Smiltena.

Vārdnīcā frazeoloģismi sakārtoti pēc šķirkļiem alfabēta kārtībā, un tajā iekļauti aptuveni 5000 mūsdienās lietoti vācu valodas frazeoloģismi un tiem atbilstoši skaidrojumi latviešu valodā vai arī dots aprakstošs tulkojums. Aiz katra vācu valodas frazeoloģisma un tā tulkojuma iespējām latviešu valodā ir piedāvāti arī frazeoloģisma lietojuma piemēri mikrokontekstā. Vārdnīcā iekļauto frazeoloģismu bibliogrāfiskie avoti ir abu valodu vispārējās skaidrojošās vārdnīcas un speciālās frazeoloģijas vārdnīcas.

LU Bibliotēkas bibliotekāre
Agra Blūma
ar „Vācu-latviešu
frazeoloģijas vārdnīcu”.
Foto: Foto: I.Vēliņa-Švilpe

TERRA MARIANA

1186–1888

Latvijas Universitātes Bibliotēkas krājums ir bagāts ar kultūrvēsturiski un zinātniski nozīmīgām kolekcijām un izdevumiem. Viens no tādiem ir Terra Mariana faksimilizdevums un tā zinātniskie komentāri, kas glabājās Bibliotēkā Kalpaka bulvārī

Albums Terra Mariana tapa kā Baltijas poļu muižniecības dāvinājums pāvestam Leo XIII priesterības 50 gadu jubilejā 1888. gadā. Albuma idejiskā iecere pieder poļu grāfienei Marijai Pšezdeckai (Maria Przewiecka, 1823–1890), kura idejas realizācijai pieaicināja Gustavu Manteifelu (Gustav Manteuffel, 1832–1916). G. Manteifels studējis Tērbatas universitātē, 1859. gadā iegūstot maģistra grādu tieslietās, tomēr viņa interešu loks bija daudz plašāks – mūzika, folklorā, etnogrāfija, ģeogrāfija, vēsture. Par šīm tēmām Baltijas, īpaši Latvijas un Latgales kontekstā viņš publicēja rakstus vācu un poļu presē, kā arī enciklopēdiskos izdevumos. G. Manteifels nodarbojās arī ar materiālu sagatavošanu latgaliešu dialektā, izdodot vairākus laicīga satura izdevumus – kalendāru, rēķināšanas grāmatu, kā arī juridiska satura izdevumus, kuros skaidroti ar dzimtbūšanas atcelšanu saistītie likumi. Plašais interešu loks un aktīvā sabiedriskā darbība bija iemesls iesaistei Terra Mariana tapšanā. G. Manteifels nodarbojās ar albuma tehniskās sagatavošanas procesu un komentāru veidošanu. Albums ir krāšņs 61 x 45 cm liels 70 pergamentu foliants ar tekstiem latīņu valodā un zīmējumiem tintes, tušas un akvareļtehnikā. Tā vāks izgatavots no kazādas, un uz tā attēlots pāvesta ģerbonis. Par to, ka albums bija nozīmīgs notikums tā laika sabiedrības dzīvē, liecina tam veltītā izstāde pirms pasniegšanas pāvestam. Pēc izstādes 1889. gadā tas tika ievietots ar sudraba kalumiem dekorētā futrālī un nosūtīts uz Romu.

Šobrīd albuma vienīgais oriģināls gla-

bājas Vatikāna Apustuliskajā bibliotēkā. Tomēr interese par tā reproducēšanas iespējām aizsākās jau 19. gs. sākumā. 1903. gadā Rīgā tika izdota pirmā oriģinālā albuma kopija. Tās bija četras mapes ar autotipijas tehnikā darinātām melnbaltām reprodukcijām A4 formātā. Mūsdienās mapes ir kļuvušas par antikvāru retumu un ir pieejamas Latvijas Universitātes Reto izdevumu un rokrakstu krājumā.

Apzinoties oriģināla kultūrvēsturisko nozīmīgumu un saturiski bagātīgo pētniecības materiālu, tika uzsākts projekts, kas paredzēja faksimilizdevuma veidošanu un to papildinošu zinātnisko komentāru sastādīšanu. Sakarā ar Vatikāna bibliotēkas noslēgto politiku attiecībā uz krājuma izmantošanas iespējām tika uzsākts garš politisks un diplomātisks process. Notika intensīva sarakste ar Vatikāna dažāda līmeņa institūcijām, kas rezultējās ar oficiālu ielūgumu 2004. gada oktobrī apmeklēt Vatikāna bibliotēku. Vizītes laikā tika pārrunāta iespēja par albuma faksimila izgatavošanu. Tika paredzēts, ka šis process kopumā ilgs 5 gadus. Tas deva Latvijas pētniekiem iespēju uzsākt zinātnisko komentāru izstrādāšanu.

Viena no vērienīgā projekta celmlauzēm un procesa virzītājspēks – Anta Rugāte, atceroties darbu pie izdevuma tapšanas, kļūst emocionāla, jo unikālā projekta realizācija viņai ir bijusi svarīga gan valstiskā, kultūrpolitiskā, gan dziļi personiskā līmenī. Rugāte uzsver, ka paveiktais darbs ļauj stiprināt mūsu pašapziņu, jo Terra Mariana iezīmējas kā unikāla iespēja runāt un vēstīt pašiem par sevi. Šo iespēju albu-

ma izstrāde deva ne tikai toreiz 19. gs. beigās, bet arī tagad, dodot vārdu latviešu zinātniekiem, kas rakstīja komentārus, tulkojot, pētot un aprakstot laikmeta zīmes. A. Rugāte uzsver aspektu, ka albums ir laikmeta piemineklis un vērtība, ko mēs esam atguvuši, un tagad mūsu pašu ziņā paliek tas, vai mēs vēlamies to iepazīt, kļiedēt neziņu un sajūst pēctecīgumu, lepnumu.

Izdevums ir nozīmīgs avots vēstures un mākslas pētniekiem, sniedzot unikālas liecības par attiecīgā laikmeta garu, vērtībām un vizuālo izpratni. Latvijas Universitātes bibliotēkā albuma „Terra Mariana 1186–1888” faksimils nonāca 2014. gada septembrī kā Latvijas Nacionālās bibliotēkas dāvinājums augstskolas 95. gadadienā. Sekojot Latvijas Universitātes Bibliotēkas tradīcijai ne tikai uzglabāt, bet arī aktualizēt un pievērst lietotāju uzmanību kultūrvēsturiski un zinātniski nozīmīgām kolekcijām un izdevumiem, arī Terra Mariana albuma sakarā ir notikuši vairāki pasākumi. Piemēram, LU Bibliotēkas organizētā konference „Albums „Terra Mariana” – kā pagātnes spoguļi”, kas risinājās 2015. gada 26. februārī, pulcinot pētniekus, kas piedalījušies zinātnisko komentāru tapšanā: Henrihu Somu, Andri Vilku, Rūtu Kaminsku, Andri Priedi, kā arī izdevuma zinātnisko redaktoru Andri Levānu. Savukārt šā gada 23. maijā Bibliotēkā Kalpaka bulvārī notika Latvijas Universitātes Vizuālizpratnes nedēļas atklāšanas pasākums, kurā uzstājās vērienīgā projekta Terra Mariana vizuālā ietērpa radītājs Aivars Plotka. Mākslinieks stāstīja par garo ceļu no idejas līdz izdevuma reālai tapšanai, kā arī, kopā ar pasākuma apmeklētājiem šķirstot izdevumu, komentēja ne tikai vizuālo noformējumu, bet arī saturu, tā iespējamās interpretācijas, izmaiņas vizuālajā komunikācijā gadu gaitā. Izmantojot

šo iespēju, aicināju mākslinieku uz sarunu par Terra Mariana vizuālo konceptu, kā arī par grāmatu kā informācijas nesēju un mākslas darbu. Par šo aspektu rosināja domāt nesen pasniegtie „Zelta ābeles” apbalvojumi, kas ļauj grāmatu skatīt ne tikai kā rakstītas informācijas avotu, bet vienotu veselumu, kurā bez teksta ietilpst arī tās formāts, vāka noformējums, ilustrācijas utt. Šogad „Zelta ābeles” laureātu vidū kā labākā zinātnisko izdevumu kategorijā ierindota Terra Mariana, savukārt A. Plotka atzīts par Gada mākslinieku.

Ilzes Veiguras Intervija ar mākslinieku Aivaru Plotku:

Jums ir plaša pieredze grāmatu vizuālā normējuma veidošanā. Pastāstiet par Terra Mariana specifiku un dalību tik vērienīga projekta īstenošanā!

Izdevums „Terra Mariana 1186–1888” ir īpašs vairāku iemeslu dēļ. Grāmata ir krāšņs izdevums, kur 70 lappusēs attēlota senās Livonijas (mūsdienu Igaunijas un Latvijas) teritorijā dzīvojošo tautu pievienošanās kristīgajai pasaulei un līdz ar to arī Eiropas kultūras telpai. Vēsture šajās lappusēs atspoguļota atbilstoši izdevuma autoru politiskajiem uzskatiem, un tajos ne vienmēr varam rast objektīvu un godīgu vēstures notikumu interpretāciju. Taču kā kultūrvēsturisks notikums gan satura, gan formas, gan mūsu reģiona grāmatniecības vēstures kontekstā šis darbs neapšaubāmi pelnījis īpašu vietu.

Vienīgais izdevuma eksemplārs glabājas Vatikāna Apustuliskajā bibliotēkā, un tas tiešā nozīmē ir oriģināldarbs, veidots kā vairāku autoru kopdarbs. Tā ir unikāla dažādu ilustrācijas tehniku un paņēmienu kolāža, nevis tipogrāfijā drukāts produkts.

Grāmatas faksimilizdevums (oriģinālam iespējami tuva kopija) tika nodrukāts Franko Kozimo Panīni apgāda tipogrāfijā Modenā, Itālijā. Ir tapuši 12 grāmatas eksemplāri – izmērā precīzas Vatikāna bibliotēkā atrodama izdevuma kopijas, kā arī 1000 eksemplāri – samazināta izmēra kopijas, kas paredzētas mācību iestādēm, bib-

Terra Mariana
faksimilizdevums
Foto: Sarmīte Vaļka

Terra Mariana faksimilizdevums bija apskatāms Latvijas Universitātēs Vizuālizpratnes nedēļas atklāšanas pasākumā Bibliotēkā Kalpaka bulvārī.
No kreisās puses – LU PPMF docente Austra Avotiņa, Izdevuma mākslinieks Aivars Plotka.
Foto: I. Veigura

liotēkām, draudzēm, Latvijas vēstniecībām u.c.

Šīs grāmatas īpatnība ir koncentrētajā informācijas apjomā, kas lielā mērā „slēpjas” ilustrācijās (konkrētas vietas, cilvēki, notikumi, simboliski priekšmeti, heraldika u.c.). Tika izveidots zinātnisko komentāru sējums, kas ne vien palīdz stāstus lasīt attēlos, bet padara jēgpilnāku „Terra Mariana 1186–1888” izdošanu kopumā.

Konkrēti man uzticētais pienākums bija – izveidot dizainu „Terra Mariana 1186–1888” zinātniskajiem komentāriem un visam izdevumam kopumā (faksimilizdevumam un zinātniskajiem komentāriem). Tika izstrādāts un saskaņots dizaina priekšlikums (lappuses iekārtojums, burtu izvēle, attēlu un skaidrojošo shēmu dizains, papīra marka un biezums, iesējuma veids un dizains u.c. parametri). Nākamais posms – izdevuma maketa izstrāde. Darba beigu stadijā – sadarbība ar teksta redaktori (teksta korekcijas, kļūdu labojumi). Paralēli notika sarakste un sūtījumu apmaiņa ar Franko Kozi-
mo Panīni apgādu Itālijā, kur bija paredzēta grāmatas drukāšana, abu izdevumu iesiešana un futrāļa izgatavošana. Kad viss bija pabeigts un saskaņots, devos trīs dienu darba komandējumā uz Modenu Itālijā, lai uzraudzītu poligrāfijas darbus.

Jums bija sarežģīts uzdevums – izveidot vienotu vizuālo konceptu faksimilizdevumam, kā arī zinātniskajiem komentāriem, kas papildināja izdevumu. Lūdzu, pastāstiet par šo dar-

ba pieredzi, par Jūsu kā mūsdienu mākslinieka skatījumu uz kultūrvēsturiskā oriģināla vizuālo noformējumu.

Šādu izdevumu veidošana izpildāmo uzdevumu ziņā ir skaidra tādā nozīmē, ka stilu un vizuālo „instrumentu” izvēli nosaka materiāls, ar ko jāstrādā. Jebkurš labs dizains neatkarīgi no jomas, ko tas „apkalpo”, pirmkārt, ir funkcionāls. Tātad – nepieciešamās vajadzības iespējami veiksmīgs risinājums. Zinātnisku izdevumu gadījumā tas būtu – laba, ērta lasāmība, skaidra teksta struktūra, skaidri un iespējami vienkārši uztverams ilustratīvais materiāls. Veidojot zinātnisko komentāru dizainu, īpaši piedomāju, lai šinī ziņā viss tiktu atrisināts iespējami veiksmīgi.

Es nekad neesmu saskāries ar situāciju, kad tas, ko varētu saukt par mūsdienu vizuālo domāšanu (lai ko tas arī nozīmētu) jēkādā veidā konfliktē ar vēsturisko mantojumu. Nav būtiski, vai tās ir grāmatas, arhitektūra, māksla. Ir tikai viens kritērijs – vai Tu savu darbu esi spējīgs veikt profesionāli. Ja tas ir tā, tad ir pilnīgi vienalga, ar kāda stila, laikmeta vai nozares materiālu jāstrādā. Izpratnei, ko un kā katrā konkrētā gadījumā darīt, ir jābūt. Ja tās nav, tad profesijas izvēle, iespējams, ir bijusi kļūdaina. Tas nenozīmē, ka, vienus un tos pašus „zinātniskos komentārus” pareizi veidojot, visi nonāks pie identiska rezultāta. Bet pamatlietas, kas veido labu dizainu, tur noteikti būs radnieciskas.

„Mūsdiēnīgums” vai „laikmetīgums”

visās mākslās (ne tikai vizuālajās) šobrīd ir visai populāri, bet arī – diezgan sadomāti jēdzieni. Rodas iespaids, ka bieži vien aiz tiem tiek slēpts visprastākais diletantisms vai vienkārši – slinkums. Bet tā ir globāla tēma.

Laika gaitā mainās tehnoloģijas, iespējas, materiāli, to lietojums, bet profesionālie pamati paliek tie paši. Līdzīgi kā mūzikā. Ir tik daudz nošu, cik to ir. Tikai tas, vai melodija tiks interpretēta ar baroka laika instrumentiem, elektroniku vai skārda kastroļiem un dzelzceļa sliedēm, nenosaka mūzikas kvalitāti. To, vai tur kaut kas nopietns vispār var sanākt, nosaka mākslinieka profesionalitāte, spējas un izpratne, nevis tikai instrumentu izvēle.

Terra Mariana komentāri ietilpst zinātniskās literatūras kategorijā. Kā atšķiras pieeja dizaina radīšanā zinātniska satura darbam? Vai šis aspekts uzliek noteiktus „rāmjus”?

Zināmi „rāmji” tur tiešām ir. Pirmkārt, lielāks radošais „respekts” pret materiālu. Vairāk jādomā par to, kādi risinājumi būtu atbilstošāki konkrētam materiālam, mazāk – par personīgu vēlmi kaut kādā veidā mākslinieciski „izrādīties”. Personīgi man tas lika justies komfortabli, jo allaž esmu uzskatījis, ka saturs un funkcija ir primāri un dizainera uzdevums ir savas profesionālās prasmes izmantot šī satura realizācijai. Nevis otrādi.

Zinātniska teksta maketēšana tehniski ir sarežģītāka un darbietilpīgāka nekā, piemēram, romāna vai dzejas grāmatas maketēšana.

„Zelta ābeles” ikgadējas balvas liek domāt par grāmatas statusu ne tikai kā rakstītā teksta pasniegšanas veidu, bet vienotu vizuālu vienību. Kā Jūs komentētu teksta un vizuālā materiāla attiecības grāmatas kontekstā?

Grāmata kā vienota vizuāla vienība ir tikpat pašsaprotama lieta kā satura un formas vienotība vispār – neatkarīgi no jomas, kur to varam atrast. Tas, ka šī vienotība bieži vien izpaliek, ir cits jautājums. Iespējams, tas ir viens no iemesliem, kāpēc tiek rīkoti dažādi profesionālie konkursi. Lai parādītu, cik baudāms rezultāts iespējams tad, kad saturs un forma atrodas zināmā harmonijā.

Ja konkrēti par grāmatu mākslu, tad profesionāli veiksmīgs darbs ar tekstu (burtu izvēle un to interpretācija) ir tas, kas nosaka grāmatas kvalitāti kopumā.

Ja es gribētu šo jautājumu kaut kā konkrētāk definēt vai klasificēt, tad izvēlētos apzīmējumu „grafiskā kultūra”, ar to saprotot konkrētas tautas tradīcijas, prasmi un gaumi rakstu zīmju lietošanā. To varam vērot sev visapkārt – no veikalu izkārtņēm, ielu nosaukumiem un reklāmām līdz informatīvām plāksnēm pie iestāžu durvīm un tekstiem uz būvēm un kapu pieminējiem. Un, saprotams, visa drukātā produkcija, ieskaitot grāmatas. Tas viss kopā, vairāk nekā varētu šķist, liecina par konkrētas sociālās vides gaumi un paradumiem, kā arī par piederību tai vai citai vizuāli atpazīstamai kultūras telpai.

Ar iepriekš teikto gribēju pievērst uzmanību apstāklim, ka teksta vizuālajai interpretācijai publiskajā telpā (pie kuras vēlos pieskaitīt arī grāmatas) ir ievērojami lielāka nozīme nekā kalpot tikai par informācijas nesēju.

Unikālais izdevums bibliotēkas lietotājiem pieejams Bibliotēkā Kalpaka bulvārī. Faksimilizdevums glabājas krātuvē, savukārt zinātniskie komentāri atrodami abonementā, kur ar tiem var iepazīties ikviens bibliotēkas lietotājs.

Terra Mariana faksimilizdevumu Latvijas Universitātēs Vizuālizpratnes nedēļas atklāšanas pasākumā Bibliotēkā Kalpaka bulvārī apskata (no kreisās) izdevuma mākslinieks Aivars Plotka, LU Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska, LU PPMF docente Austra Avotiņa)
Foto: I. Veigura

NEPAREIZAIS REKTORS: PROF. JURIS ZAČIS

19. aprīlī LU Bibliotēkas Bibliotēkā Kalpaka bulvārī norisinājās LU rektora (1987-2000), prof. Jura Zača grāmatas „Profesors ar novirzēm” atklāšanas svētki, kurus rīkoja grāmatu apgāds “Jumava”. Kā pārsteiguma dāvanu prof. Juris Začis saņēma LU Bibliotēkas veidoto izstādi “Nepareizais rektors: prof. Juris Začis”. Izstādē apkopoti prof. J. Zača citāti no publikācijām, kas tapušas no 20. gs. 70. gadiem līdz mūsdienām

Uzruna atklāšanas pasākumā:

A.god. profesor Juri Zača kungs, cien. klātesošie!

Bibliotēkas veidotā izstāde „Nepareizais rektors: prof. Juris Začis” veltīta Jums – spilgtai personībai: zinātniekam, pedagogam, akadēmiķim un ilggadējam LU rektoram.

Izstādes mērķis ir mēģināt atklāt un parādīt prof. Jura Zača personības dažādās šķautnes, izmantojot viņa citātus no publikācijām, kas tapušas sākot ar 20. gadsimta 70. gadiem līdz mūsdienām.

Darba grupa izvēlējās iet netradicionālu ceļu – pašiem lasīt un iepazīt prof. Jura Zača personību caur uzrakstīto. Darba gaitā mēs gūvām spēcīgu pozitīvu enerģiju. Un brīžos, kad likās – esam pacēlušī pārāk smagu akmeni, lai to nestu, tieši šie citāti uzrunāja un uzmundrināja nenolaist rokas, bet turpināt!

Kāpēc nepareizais rektors? Prof. Juris Začis nereti pats sevi dēvēja par neērto, nepareizo rektoru, jo bieži nācās iet pretēji valdošajiem uzskatiem un ideoloģijai, būt opozīcijā, vienlaikus panākot būtiskas izmaiņas LU darbībā.

Kāpēc šāds formāts – tāfeles? Tāfele ir simbols. Pirmkārt, tāfele ir fiziķa, pedagoga darba neatņemama sastāvdaļa. Tas ir instruments, ar kura palīdzību mācīt citus un mācīties arī pašam. Otrkārt, tā ir vieta, uz kuras cauri gadu desmitiem rakstītas un atkal dzēstas teorēmas, pierādījumi, uzdevumi, iznākumi un atziņas. Tā arī šoreiz uz tāfelēm virknēti dažādos gadu desmitos tapušie prof. Jura Zača domu graudi. Šīs atziņas un pārdomas pārsteidz ar tiešumu, trāpīgumu un ir aktuālas ar šobrīd. Domu dzirksteles atklāj prof. Juri Zači kā spēcīgu, mērķtiecīgu un vitālu personību.

Ieklausīsimies, cik aktuāli un spēcīgi skan vārdi, kas rakstīti pirms daudziem gadiem: „Kultūras vērtības cilvēki krāj bibliotēkās, civilizācijas vērtības – bankā. Kultūras vērtības pieejamas tiem, kuri prot un saprot (nacionālo) kultūru (grāmatu) valodas. Civilizācijas vērtības pieejamas visiem, kuri prot tās piesavināties (arī zogot), mainīt, izdevīgi pirkt un pārdot, t.i., tiem, kuri runā tirgus (vislabāk globālā) valodā” (citāts no raksta „Fiziķis pie liriķiem vai Saprast, tikt saprastam, saprasties”, kas publicēts 2006. gadā žurnālā „Karogs”). Uz pēdējās tāfeles viena citāta vēl pietrūkst. Mēs sirsnīgi lūdzam cien. prof. Juri Zači šajā svētku dienā kādā brīdī ierakstīt atziņu, kas tapusi tieši šeit un tagad.

*Paldies, profesor, par Jūsu nerimstošo radošo garu un uzdrīkstēšanos,
kas spēj uzrunāt un aizraut lasītājus!*

Piedāvājam ieskatīties [fotogrāfiju albumā](#), kā arī apgāda "Jumava" veidotajā [video](#) no grāmatas atvēršanas svētkiem!

Prof. Juris Zaķis dalījās pārdomās par savu grāmatu, ieskicējot galvenos notikumus, kas tajā atspoguļoti.
Foto: I.Vēliņa-Švilpe

Prof. Juris Zaķis tika aicināts papildināt savu citātu virkni ar tā brīža unikālu ierakstu. Foto: I.Vēliņa-Švilpe

Pārsteigums izdevies! Prof. Juris Zaķis, aplūkojot izstādi. Foto: I.Vēliņa-Švilpe

Prof. Juris Zaķis kopā ar izstādes „Nepareizais rektors: prof. Juris Zaķis” veidotājiem. No labās: bibliotekāre Elīna Sniedze, LU Bibliotēkas direktore Dr.paed. Iveta Gudakovska, prof. Juris Zaķis, bibliotekāre Agra Blūma, galvenā bibliotekāre Ilona Vēliņa-Švilpe

Foto: A.Volkova, LU Bibliotēka

BIBLIOTEKĀRĀ IZGLĪTĪBA KRUSTCELĒS

Atskats uz LU 74. konferences Bibliotēku un informācijas zinātnes sekcijas darbu

2016. gada 18. februārī Sociālo zinātņu fakultātē LU 74. zinātniskās konferences ietvaros notika Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes sekcijas sēde „Bibliotekārā izglītība krustcelēs”. Konferencē piedalījās gan studenti, gan bibliotekāri no visām Latvijas malām, gan arī Kultūras ministrijas, kompānijas [Tieto](#) un [Kultūras informācijas sistēmu centra](#) pārstāvji.

Plenārsēdē piedalījās 4 referenti - asoc.prof. Baiba Holma iepazīstināja konferences dalībniekus ar pētījuma „Akadēmiskās bibliotekārās izglītības saturs” rezultātiem, LU Bibliotēkas direktore, Dr.paed. Iveta Gudakovska sniedza savu redzējumu par „LU SZF IBSN izglītības pakalpojumiem universitātes bibliotēku darbībai”, LNB Mācību centra vadītāja Dženija Dzirkale-Maļavkina piedāvāja terminoloģijas apskatu „Vārdu spēles izglītības terminoloģijā: apmācīties, iemācīties, attīstīties”, savukārt Dr. Philol. Daina Pakalna ievirzīja konferences dalībniekus diskusijām, prezentējot „Izglītības prasības bibliotekāriem”.

Pēc referentu snieguma notika trīs diskusijas - „Bibliotekārās izglītības attīstības tendences”, „Izglītības prasības”, „Formālā un neformālā izglītība”, kuru moderatores bija LU Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas maģistra studiju 1. kursa studentes Justīne Pavlova, Elīna Sniedze un Santa Lozda. Diskusijās piedalījās gan iepriekš uzaicinātie dalībnieki no Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Kultūras ministrijas, kompānijas Tieto, KISC, kā arī publisko bibliotēku darbinieki, studenti un mācībspēki, laipni aicināti iesaistīties tika arī konferences apmeklētāji.

Neilgi pirms LU 74. konferences tika veikta 45 ekspertu aptauja „Akadēmiskās bibliotekārās izglītības saturs”, kuras rezultātus asoc.prof. Baiba Holma prezentēja konferences ietvaros. Profesionālās kompetences (kas jāzina un jāprot, lai varētu labi paveikt savu darbu) veido trīs komponentes: zināšanas, prasmes un attieksme. Kopā eksperti ir nosaukuši 125 kompetences, kas nepieciešams nozares profesionāļiem. Starp šīm prasmēm ir tādas kompetences kā: informācijas resursu pārvaldība (tostarp - informācijas avotu apstrāde, e-resursu pārvaldība, digitālo kolekciju pārvaldība, informācijas avotu digitalizēšana u.c.), bibliotēku pārvaldība (projektu vadība, bibliotēkas publicitātes veidošana, personālvadība, pārmaiņu vadība), informācijas pakalpojumu pārvaldība (lietotāju apkalpošanas organizēšana, informācijas pakalpojumu kvalitātes un lietotāju apmierinātības izpēte, personas datu aizsardzības pārziņāšana), kā arī tehnoloģiju prasmes (tādas, kā video un audio materiālu veidošana, efektīva datoru lietošana, meklējumprogrammu izmantošana). Tika secināts, ka lielākā daļa speciālās kompetences ir iekļautas studiju programmuursos. Par kompetentu speciālistu tiek uzskatīts speciālists, kas spēj veiksmīgi apvienot zināšanas ar prasmēm, papildinot tās ar atbildīgāku attieksmi pret darbu un praktisko pieredzi.

LU Bibliotēkas direktore, Dr.paed. Iveta Gudakovska ar referātu „LU SZF IBSN izglītības pakalpojumiem universitātes bibliotēku darbībai” izvērtēja LU SZF IBSN piedāvātās studiju programmas, atzīstot, ka studiju nodaļa atbilst pasaules izglītības tendencēm šajā specialitātē.

Neviena studiju akadēmiskā programma nespēj nodrošināt tik visaptverošas zināšanas, lai sagatavotu darbinieku jebkurai nozares darba vietai. Dr.paed. I. Gudakovska atzina, ka ir nepieciešamas plašākas profesionālās pilnveides un tālākizglītības iespējas, ir svarīgi motivēt darbiniekus turpināt attīstīt savas zināšanas un celt kvalifikāciju.

LNB Mācību centra vadītāja Dženija Dzircale-Maļavkina terminoloģijas apskatā „Vārdu spēles izglītības terminoloģijā: apmācīties, iemācīties, attīstīties” uzsvēra, ka ir nepieciešama jaunu, mūsdienīgu terminu izstrāde. Referente aplūkoja terminu "apmācības", kas ir viens no sarežģītākajiem vārdiem izglītības terminoloģijā, tas raisa plašas diskusijas par tā nozīmi un skaidrojumu, kā arī sniedza ieskatu izglītības terminu komplicētajā izstrādes procesā.

Sēdes noslēgumā Dr. Philol. Daina Pakalna sniedza ieskatu diskusiju tēmām, prezentējot „Izglītības prasības bibliotekāriem” un aicinot klātesošos konferences dalībniekus uz diskusijām. Viņaspriekš, bibliotekārā izglītība šobrīd atrodas krustcelēs ar cerību doties pareizajā virzienā. Dr. Philol. D.Pakalna aktualizē jau vairākas reizes pārrunāto jautājumu par 2001. gada 14. augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr. 371 “Noteikumi par bibliotēkas darbam nepieciešamo darbinieku skaitu un darbinieku amatu ieņemšanai nepieciešamo izglītību”, kuros joprojām nav skaidri definētas izglītības prasības. Piemēram, par galveno speciālistu vai vecāko bibliotekāru var strādāt cilvēks ar vidējo izglītību un 36 stundu tālākizglītības sertifikātu. Līdz ar to tiek ietekmēts izglītības līmenis nozarē, kā arī nozares prestižs un atalgojuma līmenis.

Diskusijas

„Bibliotekārās izglītības attīstības tendences”

Diskusijā piedalījās 9 dalībnieki - gan bibliotēku darbinieki, gan studenti, gan pasniedzēji, lai apzinātu viedokli no dažāda skatu punkta. LU Informācijas un bibliotēku studiju nodaļa sniedz plašas zināšanas, kas ir noderīgas darba procesā, tomēr valda uzskats, ka universitātei būtu nepieciešams sagatavot studentus, sniedzot tiem vēl plašākas zināšanas. Diskusijas mērķis bija noskaidrot - kādas kompetences bibliotēku darbiniekiem pietrūkst un kādi ir iespējamie risinājuma ceļi.

Atbildot uz diskusijas jautājumu, kuras

kompetences ir kļuvušas aktuālas pēdējo gadu laikā, tiek minētas šādas prasmes: sabiedriskās attiecības un uzstāšanās, izstāžu veidošana, fizisko un elektronisko informācijas resursu pārvaldīšana, sociālo tīklu pārvaldīšana, kā arī laika plānošana. Izskanēja viedoklis, ka publiskajās bibliotēkās ir ļoti nepieciešamas literatūras zināšanas, kas pašlaik IBSN netiek apgūtas. Viena no diskusijas dalībniecēm uzsvēra, ka lielākā daļa no nosauktajām nepieciešamajām prasmēm jau tiek sniegtas universitātē, bet pilnīgi visu tā nespēj nodrošināt. Klātesošie bibliotekāri, kas ir pabeiguši IBSN papildina, ka visas prasmes nebūt nav nepieciešamas, lielākā daļa prasmju tiek apgūtas darba vietā.

Diskusijā tika spriests par atsevišķu kursu jeb apmācību nepieciešamību papildus prasmju apgūšanai, jo daudzas no šīm prasmēm nav jāapgūst bakalaura vai maģistra grāda līmenī. LNB mācību centra programmas šobrīd piedāvā plašas iespējas, tostarp - iespējas apmeklēt Latvijas Universitātē pasniegtos studiju kursus. Kā jauna iespēja varētu būt nozares bibliotekāru studiju programma, kas sagatavotu bibliotekārus ar konkrētu specializāciju. Turklāt svarīgi likt darbiniekam apzināties, ka zināšanas nepieciešams papildināt regulāri un sekot līdzi aktuālajai nozares informācijai.

Tika izteikti arī dažādi ierosinājumi nākotnei, piemēram, LU IBSN pasniedzēji kādu no studiju kursiem varētu pasniegt angļu valodā, lai uzlabotu studentu angļu valodas zināšanas; ieviest e-apmācību moduļus, lai nodrošinātu tālmācības iespējas.

LU Sociālo zinātņu fakultāte
Foto: E.Sniedze

„Izglītības prasības bibliotēku darbiniekiem”

Šajā fokusgrupas diskusijā piedalījās 14 dalībnieki, kas aktīvi diskutēja un pauda viedokļus visas diskusijas garumā. Visi diskusijas dalībnieki norādīja, ka spēkā esošie normatīvie akti, kas nosaka bibliotekāriem nepieciešamās izglītības prasības, ir novecojuši. Ir nepieciešama normatīvās bāzes pārskatīšana un prasību pārklasificēšana atbilstoši dažādiem izglītības līmeņiem.

Diskusijas dalībnieki atzīst, ka pašlaik nav noteiktu vienotu kritēriju, lai izstrādātu jaunas prasības. Ļoti būtiska loma šī jautājuma risināšanā ir darba devējiem, kā arī reģionu pašvaldībām - darba vadītāja iniciatīva un pašvaldību finansiāls atbalsts ir visbūtiskākie izglītību veicinošie faktori. Reģionu bibliotēku darbiniekiem ne vienmēr ir iespējas iesaistīties izglītības celšanas aktivitātēs. Izskanēja viedoklis, ka bibliotēku darbinieku izglītību varētu veicināt, palielinot algas un darbinieku skaitu (gadījumā ar pašvaldību bibliotēkām). Jāceļ, jānostiprina reģionālo bibliotēku loma, ir jānodrošina iespēja topošajiem un esošajiem speciālistiem pilnveidot savas zināšanas, bet tas nav tikai un vienīgi izglītības jautājums.

Bibliotekāru profesionālās prasmes un zināšanas ne vienmēr var vienādot ar iegūto izglītību; kā uzskata diskusijas dalībnieki - ne vienmēr iegūtā izglītība nosaka, garantē darba kvalitāti un darbinieku spējas pienācīgi veikt savu darbu.

Lielākā daļa diskusijas dalībnieku izteica bažas par nozares izglītības nepieciešamību, it īpaši, ņemot vērā faktu, ka bibliotēkās strādā cilvēki arī bez nozares izglītības. Pēc augstākās izglītības iegūšanas, darbiniekiem būtu jānodrošina iespēja turpmāk pilnveidot savas prasmes un zināšanas. Diskusijas dalībnieki norāda, ka ir svarīgi attīstīt tās prasmes, kas celtu bibliotekāra profesijas prestižu.

Domas dalījās, diskutējot par darbinieku atalgojumu, kam nav nozares izglītības. Tika pausts viedoklis, ka par bibliotekāru var kļūt ikviens - arī bez nozares izglītības; tiem darbiniekiem būtu jānodrošina atalgojums tādā pašā līmenī, kā darbiniekiem ar nozares izglītību. Diskusijas ietvaros tika secināts, ka ir jābūt vienotam viedoklim, lai pieņemtu lēmumus nozares profesionāļu vidū.

„Formālā un neformālā izglītība”

Piedalīties šajā fokusgrupas diskusijā tika aicināti 11 dalībnieki. Formālo izglītību fokusgrupas dalībnieki ir raksturojuši kā zināšanu pamatu, ar ko sākās nozares profesionāļu izglītība, savukārt neformālā izglītība tika raksturota kā papildinājums pamatzināšanām.

Mūsdienu bibliotekāram kompetences jāpilnveido regulāri. Runājot par izglītības programmu piedāvājumu un izglītības iestādēm, kuras tās varētu nodrošināt - radās dažādi viedokļi un idejas. Tās varētu būt gan augstākās izglītības iestādes, gan arī citas akreditētās mācību iestādes. Lielākā daļa diskusijas dalībnieku piekrita, ka arī bibliotekāriem, līdzīgi kā pedagogiem, būtu jānosaka kāds obligātais tālākizglītības vai profesionālās pilnveides izglītības stundu skaits (piemēram, 36 vai 72 stundas 3 gados).

Atsevišķi tika izcelts jautājums par nozaru bibliotekāriem (angl. - subject librarian) un to nepieciešamību medicīnas, inženierzinātņu, dabaszinātņu, lauksaimniecības, kā arī citās nozaru bibliotēkās vai lasītavās. Šiem speciālistiem varētu būt 1. līmeņa bibliotekārā izglītība, bet pamatzglītība kādā no iepriekš uzskaitītajām zinātņu nozarēm.

Diskusijas beigās tika secināts, ka mūsdienu bibliotekāram ir nepieciešamas gan formālā, gan neformālā izglītība.

Viedokļi

Diskusijās piedalījās arī vairāki LU Bibliotēkas darbinieki, kurus nolēmām aicināt izteikt viedokli.

Intervija ar LU Bibliotēkas direktori Dr.paed. Ivetu Gudakovsku:

Jūs piedalījāties LU 74. konferences Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes sekcijas sēdes darbā. Kādas ir Jūsu galvenās atziņas?

Sekcijas sēdes, ko organizē Informācijas un bibliotēku studiju nodaļa, ir notikums nozares attīstībā. Arī šī gada konference to apliecināja, aktualizējot bibliotekārās izglītības jautājumus.

Informācijas un bibliotēku studiju nodaļa tās pastāvēšanas laikā kopš 1977.gada ir sevi apliecinājusi kā aktīvu, inovatīvu un laika standartiem atbilstošu izglītības pakalpojuma sniedzēju Latvijas profesionālajai sistēmai. Man bija gods un prieks atsaukties organizatoru

uzaicinājumam un iepazīstināt konferences dalībniekus ar savu skatījumu uz nodaļas piedāvātām studiju programmām.

Vai, Jūsaprāt, esošās studiju programmas bibliotēkuru izglītības prasības atbilst mūsdienu bibliotēkārā darba specifikai?

Manuprāt, bakalaura un maģistra studiju programmas pilnībā atbilst mūsdienu bibliotēkārā darba vajadzībām. Vēl vairāk – tās ir soli priekšā reālai bibliotēku darbībai Latvijā. Mana pārlicība ir nemainīga – bibliotēkas attīstību var nodrošināt tikai Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas absolvents, kurš ir ieinteresēts savā un bibliotēkas darbā. Neviens cits piedāvājums Latvijā pašreiz nenodrošina šādu kvalitāti.

Bibliotēku profesionāli bieži vien norāda uz daudziem tematiem, kurus viņi gribētu redzēt studiju programmu saturā, aizmirstot akadēmiskās izglītības būtību. Katrā bibliotēkā darbinieks ir jāapmāca konkrētas darba vietas specifikai un uzdevumiem, un tas nav akadēmiskas studiju programmas uzdevums. Tagad nodaļas pasniedzēju galvenais uzdevums ir iepazīstināt, kā apstrādāt informāciju un atvieglot visa veida informācijas ieguves procesus, samazinot informācijas meklēšanas laiku.

Kāda veida izglītība ir nepieciešama bibliotēkaram, kas strādā valsts nozīmes bibliotēkā? Kādas iemaņas/prasmes, Jūsaprāt, ir nepieciešamas mūsdienu bibliotēkaram, lai viņš/-a spētu kvalitatīvi pildīt darba uzdevumus?

Atkārtos – valsts nozīmes bibliotēkā strādājošam ir obligāta bakalaura vai maģistra līmeņa izglītība nozarē. Tālāk darbinieks mācās un apgūst konkrētai darba vietai nepieciešamās prasmes bibliotēkas mentora vadībā. To, kas ir nepieciešams bibliotēkai un konkrētam amatam, nosaka katras bibliotēkas attīstības līmenis un stratēģija.

Informācijas un bibliotēku studiju nodaļā pašreizējā strādā nozares izglītības patrioti, tāpēc akadēmisko studiju kursi ir aktuāli un atbilst nozares attīstības tendencēm pasaulē. Iespējams, ka nodaļas kapacitāte neļauj piedāvāt izvērstu tālākizglītības programmu piedāvājumu valsts nozīmes bibliotēkām un augstākā līmeņa profesionāļiem. Šis trūkums ir izjūtams un būtiski ietekmē katras valsts nozīmes bibliotēkas attīstību. Tāpēc LU Bibliotēkā tas tiek kompensēts organizējot mērķtiecīgas mācības noteiktu zināšanu un prasmju apguvei noteiktu darba uzdevumu kvalitatīvai izpildei, piesaistot atbilstoša

līmeņa mācībaspēkus.

Kurā no diskusiju grupām Jūs piedalījāties? Kādi, Jūsaprāt, ir galvenie diskusijas rezultāti?

Piedalījos diskusiju grupā „Bibliotēkārās izglītības attīstības tendences”, kurā konferences dalībnieki apsprieda bibliotēkārās izglītības attīstības tendences un iespējas. Daļa no diskusijas laika tika veltīta nodaļas iepriekš veiktajai ekspertu aptaujai par studiju satura jautājumiem. Dažādu tipu bibliotēku pārstāvji uzsvēra tieši savu bibliotēku darba specifikai nepieciešamās zināšanas un prasmes, veidojot izglītības programmas satura „kokteili”. Sarunās apstiprinājās iepriekšējos izglītības līmeņos neapgūtā nepieciešamība, piem. literatūras un kultūras vēstures zināšanu trūkums. Es gribētu uzsvērt, ka Universitātei nav jālabo citu kļūdas, darba ņēmējam ir pašam jāatbild un jāatbilst vajadzīgajam amata līmenim.

Diskusijas rezultātā tika aktualizēta augstākās izglītības aktualitāte un nepieciešamība Latvijas bibliotēkai sabiedrībai.

Aicinu Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas kolēģus nākošās konferences sēdi 2017. gadā veltīt nodaļas darbības 40 gadiem un organizēt mācībaspēku salidojumu.

LU Bibliotēkas direktores vietniece Mārīte Saviča:

Vispirms es vēlētos paust viedokli par konferenci kopumā. Tas ir apsveicami, ka šāds temats tika izvirzīts un aktualizēts mācību iestādē, kura sagatavo profesionālus darbiniekus bibliotēkārā darba jomā. Ņemot vērā, ka tas bija tāds pirmais pieteikums diskusijai, vēl ir pārāgri spriest un novērtēt, vai tika izskatīti visi problēmjautājumi. Uzskatu, ka šādām diskusijām vajadzētu notikt regulāri.

*Daina Pakalna aicina dalībniekus uz diskusijām.
Foto: E.Sniedze*

Pati piedalījos tikai vienā fokusgrupas diskusijā „Izglītības prasības bibliotēku darbiniekiem”, tāpēc grūti spriest, kas tika diskutēts citās grupās. Nav kopīga priekšstata, lai varētu novērtēt un izgūt situācijas objektīvu ainu. Tieši tāda pat situācija izveidojās arī minētajā diskusijas grupā, kurā piedalījos, jo katram konkrētās iestādes pārstāvim bija atšķirīgs priekšstats par darbiniekam nepieciešamo izglītību un profesionālām kompetencēm.

Tāpat esošā situācija tika interpretēta atbilstoši iestādes vadītāja priekšstatiem, vēsturiskajām tradīcijām iestādē/rajonā un izejot no apstākļiem, ka vairumā rajonu bibliotēkās strādā darbinieki ar lielu darba stāžu bibliotēkā, bet bez bibliotēkārās izglītības. Respektīvi šeit viedoklis tika pausts izejot no apstākļiem konkrētā rajonā vai pilsētā. Mana pārlicība, ka uzsāktajai diskusijai ir jāturpinās, tāpat ir valsts līmenī jāsakārto normatīvie akti, kas attiecas uz bibliotēku darbu kopumā, t.sk. izglītības prasības. Ja runājam par nepieciešamo izglītību mūsdienu bibliotēkām, kas strādā valsts nozīmes bibliotēkā, tad ir nepieciešama minimālā izglītība sākot ar bakalaura grādu nozarē.

Tāpat skaidri ir iezīmējusies tendence, ka strādājot valsts nozīmes bibliotēkā, ikvienam bibliotēkas darbiniekam būs jāpilnveidojas un jādomā par savu kompetenču pilnveidi visa darba mūža garumā.

LU Bibliotēkas Lietotāju apkalpošanas departamenta vadītāja Aldona Volkova:

Latvijā ir vairāki simti dažāda veida bibliotēkas, bet prasības darbinieku prasmēm ir dažādas, tāpēc uzskatu, ka šis bija pēdējais brīdis šādai diskusijai, jo prasībām par darbinieku kompetencēm viena tipa bibliotēkās ir jābūt vienādām, visās bibliotēkās ir jānodrošina kvalitatīva lietotāju apkalpošana, ir jāturpina celt bibliotēkārā profesijas prestižs sabiedrībā.

Diskusijas laikā arī aktualizējās jautājums, ka šobrīd akadēmisko bibliotēku darbiniekiem nav iespējams papildināt savas zināšanas bibliotēku jomā, to var izdarīt tikai publisko bibliotēku darbinieki.

Kopīgi nonācām pie secinājuma, ka šī situācija ir jārisina, jo bibliotēkas attīstās ļoti strauji.

LU Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas maģistra studiju 1. kursa studentes Justīne Pavlova, Santa Mieziņa un Līga Gūtmane prezentē diskusijas rezultātus

Foto: E.Sniedze

GRĀMATAS CEĻŠ LĪDZ BIBLIOTĒKAS PLAUKTAM

Latvijas Universitātes Bibliotēkas plaukti ir piepildīti ar dažādiem informācijas resursiem, bet kā tie nokļūst līdz plauktam? Kas izlemj, kuras grāmatas un kāpēc nonāks līdz konkrētās nozaru bibliotēkas krājumam?

Bibliotēkās skaisti sarindotie informācijas resursi, kurus studiju un pētnieciskajam procesam izmanto studenti un mācībspēki, ir tikai bibliotēkas darbinieku darba redzamā daļa un pats procesa gala rezultāts.

Jaunajām grāmatām ir jāizceļo vairāki darbinieku galdi, ēkas un transporti līdz tās nonāk pie lasītāja. Visaptveroši grāmatu ceļu var iedalīt trīs posmos - grāmatu iegāde, grāmatu apstrāde un grāmatu nogādāšana nozaru bibliotēkās. Lai izprastu procesu nolēmām doties uz Latvijas Universitātes Bibliotēkas Krājuma izmantošanas un attīstības departamentu (KIAD).

Informācijas resursi bibliotēkas plauktos nonāk dažādos veidos, piemēram kā pirkums, kad to iegādājas pati bibliotēka, studentu pašpārvalde vai LU fakultātes. Lai atvieglotu akadēmiskā personāla izvēli, kādus informācijas resursus iepirkt, bibliotēkas informācijas speciālisti reizi mēnesī tiem nosūta sarakstu, kuros iekļauti jaunākie vadošo izdevniecību konkrētajā mēnesī izdotie informācijas resursi.

Grāmatas tiek saņemtas arī kā dāvinājums no dažādām institūcijām, izdevniecībām un privātpersonām (LU mācībspēkiem, studentiem, absolventiem). Trešais veids kā grāmatas nonāk bibliotēkā ir saskaņā ar [obligātā eksemplāra likumu](#), kas paredz, ka izdevumu eksemplāru bibliotēkām piegādā Latvijas Nacionālā bibliotēka. Šādā veidā bibliotēka saņem vienu eksemplāru no katra iespieddarba veida un elektroniskā izdevuma sabiedriskajās un sociālās zinātnēs, humanitārajās zinātnēs, matemātikā un dabaszinātnēs, informācijas tehnoloģijās un medicīnas zinātnē.

Kad jauniegādātās grāmatas nonākušas KIAD, tās tiek tehniski apstrādātas un katalogizētas.

Šajā posmā informācija par grāmatu tiek ievadīta Bibliotēku informācijas sistēmā ALEPH t.i. elektroniskajā katalogā, tajā tiek norādītas visas ziņas par grāmatu (autors, valoda, lappušu skaits, utt.).

Pēc tam bibliotēkas darbinieks veic grāmatu tehnisko apstrādi – grāmatai tiek izveidota uzlīme, pēc kuras to viegli atrast bibliotēkas plauktā. Šajā posmā tiek arī domāts par grāmatas aizsardzību un saglabāšanu ilglaicīgai lietošanai. Ja grāmata ir mīksts vākos, tā tiek apvākota ar īpašu materiālu, kas pasargā to no nodilšanas un nobružāšanās.

Pēdējais posms grāmatas ceļā līdz lasītājam ir transportēšana uz nozaru bibliotēkām un grāmatu apstrāde nozaru bibliotēkās. Kad grāmatas KIAD ir apstrādātas, tās reizi nedēļā – ceturtdienās, tiek nogādātas uz nozaru bibliotēkām.

Bibliotēkas darbinieki katram informācijas resursam nosaka termiņu uz kādu tas tiks izsniegts lietotājam, novieto tos plauktos. Tā grāmatas ceļojot no vienas ēkas uz otru, no vienām rokām uz citām, sasniedz savu galamērķi un ir gatavas būt noderīgas studiju un pētniecības darbam.

Apstrādātās grāmatas sadalītas ceļam uz nozaru bibliotēkām.

KIAD darbiniece demonstrē, kā grāmatām tiek piešķirta uzlīme, lai tās varētu atrast bibliotēkas plauktos.

BIBLIOTĒKAS PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA ATVĒRTĀ PIEKĻUVĒ

„Dodoties” uz [atvērto zinātņi \(Open Science\)](#), ir būtiski apzināt aktualitātes atvērtās piekļuves jautājumos, risinājumos un meklējumos. Ikvienai akadēmiskas iestādes struktūrvienībai ir jāapzinās un jāizprot sava loma atvērtās zinātnes veidošanās procesā, kur pārmaiņas ir neizbēgama sastāvdaļa. Pārmaiņas mūsdienās skar gan zinātniskās publicēšanās procesu – pētniecisko rezultātu publiskošanu un komunikāciju, gan arī pašu augstskolu bibliotēku darbību.

2016. gada martā [Ljēžas Universitāte](#) – viena no vadošajām augstskolām atvērtās piekļuves un atvērtās zinātnes jautājumos – organizēja starptautisku pieredzes apmaiņas programmu „[Open Access: academic libraries' role within a moving context](#)” (Atvērtā piekļuve: akadēmiskās bibliotēkas loma mainīgajā kontekstā). Semināru un citu aktivitāšu programma ilga veselu nedēļu un tika pievērsta uzmanība plašam tēmu lokam:

- atvērtā zinātne
- atvērtās piekļuves izpratnes interpretācija
- atvērtās piekļuves priekšrocības
- sasniegumi dažādos atvērtās piekļuves aspektos
- atvērtās piekļuves informācijas resursu un repozitoriju risinājumi
- bibliotēkas loma un pakalpojumi

pētnieciskā darba atbalstam

- zinātniskā publicēšanās atvērtās piekļuves kontekstā
- autortiesības un atvērtā piekļuve
- pētniecības datu izguves problēmjautājumi
- zinātnisko sasniegumu bibliometrija un altmetrika
- sociālo mediju pārvaldība pakalpojumu sniegšanai lasītājiem
- informācijpratība atvērtās piekļuves aspektā

Piedalīties mācību nedēļā tika aicināti ne tikai bibliotekāri; laipni gaidīts bija ikviens augstākās izglītības un pētniecības iestādes darbinieks, kam darbības sfēra ir saistīta ar zinātnisko rezultātu publiskošanu un atvērto piekļuvi. Šogad marta otrajā nedēļā Ljēžas Universitātē ieradās interesenti no dažādām

Pieredzes apmaiņas programmas „[Open Access: academic libraries' role within a moving context](#)” dalībnieki iepazīšanās seminārā. Foto: M.Houet

valstīm: Austrijas, Čehijas, Francijas, Horvātijas, Igaunijas, Īrijas, Latvijas, Rumānijas, Slovēnijas, Somijas, Spānijas, Šveices, Turcijas, Vācijas, Zviedrijas. Pieredzē atvērtās piekļuves jautājumos dalījās arī semināru rīkotāja valsts Beļģija.

Eksperti no Beļģijas zinātniskajām un akadēmiskajām institūcijām piedāvāja plašu pieredzes apmaiņas semināru programmu. Ljēžas Universitātes bibliotēkas bibliotekāre un institucionālā repozitorija vadītāja Dominika Čalono (*Dominique Chalono*) iezīmēja galvenos atvērtās piekļuves publicēšanās jautājumus. D. Čalono uzsvēra, ka publicēšanās jautājumam ir pievēršama īpaša uzmanība gan no autoru, gan akadēmisko iestāžu puses. Publicēšanās atvērtā piekļuvē sniedz ekonomisku (finansiālu ietaupījumu), filozofisku (sabiedrības radītām zināšanām un atklājumiem jābūt pieejamiem visiem, kā arī pašiem zinātniekiem jābūt piekļuvei pašu radītām publikācijām) un mūsdienu tehnoloģiju iespēju labumu.

Diskusijā par atvērtiem pētniecības datiem iezīmējās galvenie problēmjautājumi: pētniekiem trūkst informācijas par priekšrocībām, praktisku zināšanu un prasmju pētniecības datu materiāla sagatavošanā publiskošanai atvērta tipa datu krātuvēs, kā arī trūkst izpratnes par metadatu un datu masīva atbilstošu pavaddokumentu sagatavošanas nozīmi.

Sarunājas Virdžinija Soldat (Virginie Soldat) no Francijas un Ebru Kaija (Ebry Kaya) no Turcijas
Foto: M.Houet

Ljēžas Universitātes Bibliotēkas tīkla ģenerāldirektors Pauls Tairions (*Paul Thirion*) pastāstīja par zinātnisko sasniegumu mērīšanas iespējām institucionālajos repozitorijos, kā piemēru demonstrējot Ljēžas Universitātes repozitoriju [ORBi](#). Repozitorijā tiek uzkrāta informācija par maksimāli visiem Ljēžas Universitātes zinātniskajiem rezultātiem, tāpēc repozitorija funkcionalitāte tika pielāgota arī zinātnisko sasniegumu un produktivitātes novērtēšanai. Ņemot vērā ORBi izveides darba grupas pētījumu rezultātus, žurnālu ietekmes faktors (*journal impact factor*) nav un nevar būt vienīgais žurnālu vērtēšanas kritērijs, tāpēc tika ieviestas dažādu zinātniskās produktivitātes rādītāju apkopošanas iespējas repozitorijā. Ziņojuma beigās Pauls Tairions (*Paul Thirion*) piebilda, ka ir svarīgi veikt mērījumus ne tikai žurnālu, bet arī publikāciju līmenī.

Ar pieredzi apmainās Gita Rozenberga no Latvijas un Višņa Kovaciceka (Visnja Kovacicek) no Horvātijas. Foto M.Houet

Semināru „Viss, ko jūs gribat uzzināt par Open Access” vada Dominika Čalono no Beļģijas.
Foto: G.Rozenberga

Semināru par autortiesībām "Kam tiesības? Kam taisnība?" vada Laurence Tius (Laurence Thys) no Beļģijas. Foto G.Rozenberga

Mojka Trtnika (*Mojca Trtnik*) – Slovēnijas Nacionālās un universitātes bibliotēkas Bibliotēkzinātnes centra darbiniece – sniedza ieskatu par bibliotēku lomu un panākumiem atvērtās piekļuves attīstībā savā valstī. Slovēnijā ļoti aktīvi tiek ieviestas un popularizētas atvērtās piekļuves idejas un risinājumi. Tika apspriests Slovēnijas pētniecības aģentūras pieņemtais dokuments, kas noteic, ka visiem pētījumiem, kas finansēti no aģentūras budžeta, jābūt pieejamiem atvērtā piekļuvē. Slovēnijā šobrīd ir izveidoti divi portāli: [nacionālais atvērtās piekļuves portāls](#), kas kalpo informācijas apmaiņai par atvērtu piekļuvi, atvērtiem pētniecības datiem, publicēšanos atvērtā piekļuvē un [Slovēnijas atvērtās zinātnes portāls](#) – repozitoriju agregators, kas ļauj meklēt informāciju par zinātniskajiem sasniegumiem (ieskaitot pilntekstus) visā valstī. 2015. gadā ir sagatavota un pieņemta [nacionālā stratēģija publikāciju un pētniecisko datu atvērtās piekļuves veicināšanai Slovēnijā](#).

Tartu Universitātes bibliotēkas projektu vadītāja un OpenAIRE Nacionālā atvērtās piekļuves punkta koordinatore Jeļena Siprija-Mironova (*Elena Sipria-Mironov*) pievērsa uzmanību sadarbībai ar valsts administratīvo pārvaldi un politisko nostādņu ieviešanas veicināšanas aktivitātēm. Nacionālās atvērtās piekļuves punkta koordinatore norādīja, ka

veiksmīga sadarbība bijusi jau 2013. gadā, veicot pētījumu institucionālā repozitorija uzlabošanai, kura izstrādē piedalījās informācijas tehnoloģiju jomas studenti.

Digitālo tehnoloģiju pārzinis, bibliotekārs Havjers Francisko Hernandess (*Javier Francisco Hernández San Miguel*) no Valensijas Politehniskās universitātes prezentēja savas atziņas un secinājumus, salīdzinot e-repozitoriju satura apjoma palielināšanās dinamiku saskaņā ar pētnieciskās darbības regulējošu dokumentu pieņemšanu. Rekomendācijas attiecībā uz pētniecisko rezultātu atvērtu piekļuvi ir tikai veicinājušas repozitorija attīstību. Valensijas Politehniskās universitātes repozitorijā neierasta, taču izdevusies prakse ir uzkrāt atvērtās izglītības materiālus (šobrīd tās ir vairāk nekā 5330 objektu vienības). Lai repozitoriji kļūtu par institūciju intelektuālā sasnieguma atspoguļotājiem un pilnīgiem zinātnisko un akadēmisko materiālu pieejas punktiem, H. F. Hernandess regulāri sniedz konsultācijas un rīko apmācības (arī tiešsaistē) par pētniecisko rezultātu ievietošanu repozitorijā un mūsdienu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju iespējām pētnieciskā darbā.

Turcijas MEF (*Modern Education Science*) Universitātes bibliotēkas direktors Ertugruls Cimens (*Ertugrul Cimen*) prezentēja

Sarunas kafijas pauzē. Foto G.Rozenberga

ziņojumu par bibliotēkas pakalpojumu piemērošanu MEF Universitātes specifiskā mācību modeļa principiem. Universitātē tiek izmantots apvērstais mācību modelis (*Flipped Learning*), kura veiksmīgai darbībai un īstenošanai liela nozīme ir e-videi. Mācībspēki, bibliotēkas darbinieki, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju speciālisti strādā tandēmā, lai regulāri radītu jaunus mācību materiālus, nodrošinātu atbilstošus komunikācijas kanālus un studiju vidi, kā arī sniegtu konsultācijas par mūsdienu tehnoloģiju izmantošanu studiju procesā. Bibliotēka turpina attīstīt sociālo mediju rīku izmantošanu ikdienas darbā ar lasītājiem. Paralēli tam ir ieviesta jauna profesija – bibliotekāra asistents-sociālo mediju dizainers. Ikdienā sociālie mediji palīdz bibliotēkai kļūt tuvākai lasītājiem, atbalstīt mācību programmas, popularizēt bibliotēkas pakalpojumus, veicināt

mijiedarbību ar lasītājiem un kolēģiem, sekmēt un paaugstināt to [informācijpratības](#) līmeni.

Līdzīga iniciatīva – kļūt tuvākiem Universitātes vajadzībām zinātnes kontekstā – tika veikta arī Zviedrijā. Bibliotekāre Katarina Ostlinga (*Katarina Östling*) no Gotenborgas Universitātes bibliotēkas izraisīja patiesu interesi, stāstot par projektu *Kriterium*, kas sākts 2014. gadā trīs Zviedrijas universitātēs vienlaikus: Gēteborgas Universitātē, Upsalas Universitātē un Lundas Universitātē. Projekta rezultātā tika izveidots jauns, uz sadarbību balstīts pakalpojums zinātnisko monogrāfiju recenzēšanai un publiskošanai atvērtā piekļuvē. Minētais pakalpojums ir pieejams caur portālu www.kriterium.se, savukārt vienas publikācijas recenzēšanas process aizņem ne vairāk kā trīs mēnešus. Rezultātā universitātes veicina savu darbinieku publikāciju līmeņa celšanu un plašāku atpazīstamību zinātniskajā sabiedrībā.

Pieredzes apmaiņas programmas „Open Access: academic libraries’ role within a moving context” dalībnieki. Foto M.Houet

E-GRĀMATU MEKLĒŠANAS IESPĒJAS

Bibliotēkas krājumā pieejami ap 1,7 miljoni informācijas resursu vienību: grāmatas, žurnāli, laikraksti, kartes, notis, rokraksti, disertācijas u. c. materiāli un vairāk kā 170 tūkstoši e-resursu dažādās zinātņu nozarēs

Sabiedrībā vārds “e-grāmata” kļūst arvien populārāks. Blakus drukātajiem informācijas avotiem arvien lielāku atzinību iegūst elektroniskie informācijas resursi: e-grāmatas, e-žurnāli, datubāzes. Arī Latvijas Universitātes Bibliotēka saviem lietotājiem piedāvā plašu e-resursu klāstu. Lai studenti varētu tos pilnībā izmantot, tiek rīkotas apmācības un semināri e-resursu apguvei. Apzinoties tehnoloģiju attīstību, Bibliotēka šajā kontekstā iegūst jaunas funkcijas, kļūstot par kvalitatīvu e-resursu nodrošinātāju un sniedz palīdzību to pilnvērtīgā izmantošanā. Par e-grāmatām esam runājuši jau iepriekš, tomēr piedāvājam vēlreiz ieskatīties

KAS IR E-GRĀMATA, UN KO TĀ SNIEDZ?

Elektroniskā grāmata jeb e-grāmata ir elektroniskā formā publicēts teksts un attēli, kas lasāmi datorā vai citā iekārtā (viedtālrunī, planšetdatorā, e-lasītājā) atkarībā no grāmatas formāta. Tā var būt drukātas grāmatas digitālā kopija, tomēr bieži vien pastāv arī bez drukātās grāmatas versijas jeb ir elektroniski “dzimušas”.

PRIEKŠROCĪBAS

- + Lasi grāmatu datorā, e-grāmatu lasītājā, planšetdatorā, viedtālrunī
- + Piekļuve un izmantošana no jebkuras vietas 24/7
- + Grāmata pieejama uzreiz tiešsaistē vai arī lejupielādējot, tādēļ nav jāgaida rezervācijas pieprasījuma izpilde bibliotēkā
- + Interaktīvas iespējas darbā ar tekstu: detalizētas meklēšanas iespējas, teksta atpazīšanas funkcija, iespēja pievienot savas piezīmes un komentārus
- + Ērta piekļuve e-grāmatā izmantotajiem interneta resursiem
- + Iespēja lejuplādēt vairākas e-grāmatas vienā ierīcē

E-grāmatu lasītājs.
Foto: Tina Franklin ([Flickr](#))

KĀ ATRAST E-GRĀMATAS?

E-grāmatas LU Bibliotēkā atrodamas vairākos veidos, turklāt, ja esi LU students vai darbinieks, tad Tev ir iespēja tām piekļūt neatkarīgi no tā vai atrodi Latvijas Universitātē, vai mājās.

1. Multifunkcionālais meklēšanas rīks

Atrodas LU Portāla Bibliotēkas sadaļas sākumlapā.

2. E-grāmatas no datubāzēm

Dodies uz LU Portāla Bibliotēkas sadaļu Resursi, izvēlies E-resursi nozarēs

Atrodi sev interesējošo nozari un uzklikšķini uz tās (piemērā - Folkloristika), un izvēlies kādu no piedāvātajām datubāzēm, kas piedāvā e-grāmatas.

3. **Dawsonera** ir e-grāmatu platforma, kurā pieejamas LU Bibliotēkas speciāli atlasītas un iegādātās e-grāmatas dažādās zinātņu nozarēs no pasaulē vadošajām izdevniecībām - Blackwell Publishing, Cambridge University Press, Springer Verlag, John Wiley & Sons Inc u.c. Sadaļā "eBook Catalogue" iespējams iepazīties ar vairāk kā 900 LU iegādātajām e-grāmatām.

Dodies uz LU Portāla Bibliotēkas sadaļu Resursi, izvēlies E-Resursi A-Z vai E-resursi nozarēs, pēc tam izvēlies Dawsonera.

4. Meklēšana kopkatalogā ([Kopkatalogs](#))

Lai redzētu vai Kopkatalogā atrastā grāmata ir elektroniskā formā, jāatver grāmatas ieraksts. Spied uz pirmās ailes, lai atvērtu grāmatas ierakstu. Tajā ir norādīts grāmatas formāts un autorizācijas veids, kā tai piekļūt.

5. Repozitorijs ([Repozitorijs](#))

Repozitorijā ir apkopotas un publiski pieejamas Latvijas Universitātes mācībspēku, pētnieku un LU struktūrvienību publikācijas - raksti, promocijas darbi un to kopsavilkumi, konferenču materiāli, ziņojumi, pētījumu un projektu atskaites, žurnāli, rakstu krājumi un citi elektroniskie dokumenti. Repozitorijā pieejamas arī LU Bibliotēkā digitalizētie informācijas resursi. Lietotāju ērtībām tiek piedāvāta arī repozitorija mobilā versija.

Latvijas Universitātes e-resursu repozitorijs

Latvijas Universitātes e-resursu repozitorijs sniedz iespēju apkopot, saglabāt un brīvi piekļūt Latvijas Universitātes zinātniskajiem sasniegumiem. Repozitorijā ir apkopotas Latvijas Universitātes darbinieku publikācijas - publicētie zinātniskie un citi raksti, grāmatas, konferenču publikācijas, doktora disertācijas, studentu nosēguma darbi, dažādu projektu dokumenti un ziņojumi, LU izdote rakstu krājumi un periodiskie izdevumi, kā arī citi elektroniskie dokumenti.

ieskats Zigfrīda un Monikas Ošu dāvinājumā

iniciators ģimenes privātās mājas bibliotēkas veidošanai.

326 izdevumu lielajā dāvinājumā ir latviešu literatūras klasikas darbi, filozofiski darbi, mākslas darbinieku biogrāfijas un mākslas albumi. Aplūkojot privātās bibliotēkas krājumā esošo grāmatu saturu, var pārlicināties par grāmatu īpašnieku bagāto intelektuālo un kultūras dzīvi. No vērtīgākajiem eksemplāriem dāvāto grāmatu skaitā ir piecas Miķeļa Goppera izdevniecības „Zelta ābele” grāmatas. Viena no tām – Aspazijas „Dzeju izlase” – Bibliotēkas krājumā līdz šim vēl nebija. Dāvinājumā ir daudz latviešu autoru – Raiņa, Aspazijas, Zentas Mauriņas, Aleksandra Čaka, Edvarta Virzas, Ojāra Vācieša, Mirdzas Ķempes, Krišjāņa Valdemāra, Jāņa Petera, Lijas Brīdakas, Birutas Eglītes – darbu. Starp tiem atrodami izdevumi, kuros ir rakstnieka Zigmunda Skujiņa un dzejnieka Imanta Ziedoņa veltījumi Monikai Osei.

Vēl viena grāmata – izdevniecības „Varavīksna” izdotā „Varoņu grāmata” saista uzmanību ar oriģinālu grāmatzīmi. Grāmatzīme liecina par to, ka 1935. gadā „Varoņu grāmata” bija pasniegta Zigfrīdam Osim kā atzinības balva, pamatskolu beidzot. Izdevumā galvenā vērība pievērsta Latvijas valsts neatkarības cīņu periodam (sākot no Tālavas varoņiem līdz Latvijas valsts nodibināšanai) un to laiku varoņiem, audzinot jaunajā paaudzē patriotismu.

Īpašs dāvinājums, ar ko lepojamies, ir latviešu slaveno glezniecības meistarū – Kārļa Miesnieka, Vilhelma Purviša, Edgara Iltnera, Kārļa Sūniņa, Valda Kalnrozes, Ārija Skrides, Ugas Skulmes, Ausmas Krūmiņas un daudzu citu latviešu gleznotāju mākslas darbu reprodukciju albumi. Vilhelma Purviša gleznu reprodukciju izlases albumu Monikai uzdāvinājis vīrs Zigfrīds, sveicot „Baltajos 1948. g. Ziemu Svētkos”, bet Ausma Krūmiņa dāvājusi savas akvareļu izstādes katalogu ar ierakstu.

Dāvinājuma kolekcijā īpaši izceļas mākslinieces akvareļu izstādes katalogi – kā apliecinājums Monikas Oses aktīvajai radošajai darbībai. Vienā no tiem var atrast šādu ierakstu izstādes atsauksmju grāmatā: „Gleznot ainavu nav viegli. Suverēns ir tas mākslinieks, kas spēj pārvarēt dabas visvarenību un pakļaut to savas personības spēkam. Monikai Osei tas izdevies, un tā tapusi viņas glezniecība – spēcīga, dinamiska. Paldies par šo izstādi! O. Ābols”.³ 2015. gadā LU Bibliotēkā Kalpaka bulvārī notika „...spilgtas un neparastas personības latviešu akvareļglezniecībā”.⁴ Monikas Oses akvareļu darbu izstādes atklāšanas svētki, kurā ar radošām idejām piedalījās gleznotājas radnieki, kolēģi, LU Bibliotēkas darbinieki un Monikas Oses radošuma cienītāji.

Monikas Oses akvareļu izstāde LU Bibliotēkā.
Foto Sarmīte Vaļka,

[elektroniskais resurss] / I. Vēliņa-Švilpe. – Rīga : LU Bibliotēka, 2015. – Nosaukums no tīmekļa lapas. – Pieejas veids : Tīmeklis [www.url: http://www.kultura.lu.lv/zinas/t/31238/](http://www.kultura.lu.lv/zinas/t/31238/). - Resurss aprakstīts 2016. g. 20. maijā.

³Monika Ose : akvareļi : [izstādes katalogs]. Rīga : LPSR Mākslas fonds, 1981. – [10] lpp.

⁴Sarunas par spilgtu un neparastu personību latviešu akvareļglezniecībā – Moniku Osi [elektroniskais resurss]. – Tiešsaistes pakalpojums. – Rīga : LU Bibliotēka, 2015. – Nosaukums no tīmekļa lapas. – Pieejas veids : Tīmeklis [www.url: http://www.lu.lv/zinas/t/31652/](http://www.lu.lv/zinas/t/31652/). – Resurss aprakstīts 2016. g. 20. maijā.

Zigrīdas Plakas privātbibliotēka

Zigrīdas Plakas Ex Libris

2015. gadā no Vijas Oses LU Bibliotēka saņēma nozīmīgu dāvinājumu – Zigrīdas Plakas privātbibliotēku. Latvijā Zigrīda Plaka pazīstama kā bērnu grāmatu tulkotāja, kuras dzīve bija cieši sasaistīta ar literatūru un mākslu. Zigrīdas Plakas intereses un zināšanas bija ļoti daudzpusīgas, tikpat plašs un daudzveidīgs bija viņas draugu un domubiedru pulks. Par to, kāds bija Zigrīdas Plakas cilvēciskā rakstura īpašību vērtējums apkārtējo redzējumā, liecina latviešu dzejnieces un tulkotājas Mirdzas Ķempes veltījuma ieraksts: „Zigrīdai Plakai tulkotājai un krietnam cilvēkam paldies par palīdzību!”

Vēl viena Zigrīdas Plakas radošuma izpausme bija viņas kā mākslinieces talants. Zigrīda Plaka ir daudzu pagājušā gadsimta 60. gadu brīnišķīgo apsveikuma kartīšu autore, kuras pazīstam un atceramies, pateicoties īpašajam pozitīvismam un dzīvespriekam. Iepazīstot Zigrīdas Plakas dzīves laikā izveidoto privātbibliotēku, viņa atklājās kā ļoti daudzšķautņaina personība, kuru iedvesmojusi visas plašās pasaules kultūra un tradīcijas. Apjomīgais 2 963 eksemplāru dāvinājums atspoguļo plašo Zigrīdas Plakas interešu loku tādās zinātņu nozarēs kā kristīgā zinātne, senās Indijas filozofija, reliģijas filozofija, valodniecība, māksla, literatūra, ģeogrāfija un vēsture.

Greznā grāmatzīme, kas ielīmēta ikvienā dāvātajā grāmatā, ir slavenā karikatūrista un ilustratora Gunāra Vīndedža autordarbs, un tas ir īpašs Zigrīdas Plakas privātbibliotēkas rotājums. Tajā redzam gan zinību simbolu – grāmatu, gan hinduisma bagātības, mīlestības, labklājības un veiksmes dievieti Lakšmi, kas nes rokās svēto lotosu. Tas ir dažādu fantastisko un reālistisko simbolu savienojums, kas rada zināmu noslēpumainību un intriģējošu sižeta līniju Zigrīdas Plakas dzīvē un daiļradē.

Nozīmīgais dāvinājums ietver populāru latviešu un ārzemju autoru darbus, tostarp arī pirmizdevumus, periodikas kolekciju latviešu, angļu un vācu valodā. Dāvinājuma apjomīgākā daļa ir reliģiskās organizācijas „Kristīgā zinātne” (Church of Christ, Scientist) divi oficiālo izdevumu žurnālu komplekti – „Christian science journal” un „Christian science sentinel”. Bibliotēkas darbiniekiem kā pārsteigums arī Zigrīdas Plakas dāvinājumā bija „Zelta ābeles” izdevumi, no kuriem divi līdz šim vēl nebija LU Bibliotēkas krājumā: Viļa Plūdoņa „Atraiknes dēls” un Edvarta Virzas „Straumēni”.

Pateicoties dāvinājumā esošajiem seniespieddarbiem, LU Bibliotēka turpmāk varēs lepoties ar 17. un 18. gs. izdevumiem:

- Angļu autora, valstsvīra un vēsturnieka Klarendonas grāfa Edvarda Haida (Edward Hyde, 1st Earl of Clarendon) darbu „The history of the rebellion and civil wars in England, begun in the year 1641”. Tajā autors visaptveroši un detalizēti kā aculiecinieks un galvenais spēlētājs apraksta pilsoņu karu.

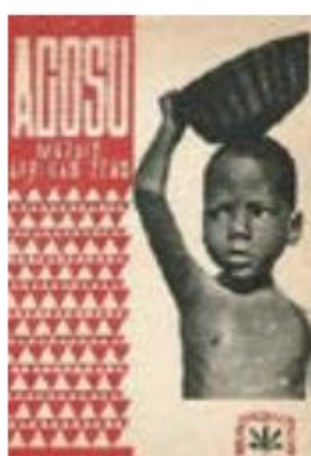
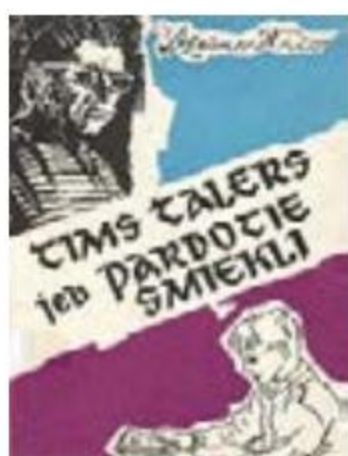

- Šveiciešu un angļu politiskā teorētiķa un konstitucionālo jautājumu komentētāja De Lolmes (Jean-Louis de Lolme) slavenākais darbs „The Constitution of England”.

- Ļoti vērtīga ir arī no Austrālijas saņemtā dāvana – latviešu valodas vēsturnieka un gramatiķa Trevora Gārta Fennela (Trevor Garth Fennell) grāmata „Georg Dreszell’s Gantz kurtze Anleitung zur lettischen Sprache” – par 17. gadsimta latviešu valodas gramatikas izpēti. Šajā izdevumā ir iekļauts 1685. gada Georga Dreseļa (Georg Dreszell) oriģināla teksta faksimils. Mēs varam lepoties, jo LU Bibliotēka ir vienīgā Latvijā, kur šī grāmata ir pieejama.

Īpašu vietu ieņem privātās bibliotēkas daļa – Zigrīdas Plakas kā tulkotājas veikums. Daudzi ar lielu mīlestību no bērnības atceras tādas grāmatas kā „Punktiņa un Antons”, „Tims Tālers jeb Pārdotie smieklī”, „Džollijs”, „Bezkaunīgais āpsis Fridolīns” un „Agosu mazais Āfrikas zēns”.

Uzdāvināni grāmatu bibliotēkai!

Ja Tev ir grāmatas, kuras ļoti noderēja studijās, bet vairs nav nepieciešamas, neļaujiet tām palikt aizmirstām grāmatu plauktā! Piedalies akcijā un seko akcijas vēstneša studenta Arvja ieteikumam dāvināt grāmatas Bibliotēkai.

Priecāsimies saņemt ikvienu grāmatu, kas varētu sniegt atbalstu studiju un pētniecības procesā. Grāmatas, kuras vēlēšies dāvināt Bibliotēkai, varēsi ievietot īpašā akcijas kastē, kā arī nodot jebkurā laikā Bibliotēkas darbiniekiem. Ar Bibliotēkai nepieciešamo grāmatu sarakstu vari iepazīties [ŠEIT](#). Piedalies akcijā un seko akcijas vēstneša studenta Arvja ieteikumam dāvināt grāmatas Bibliotēkai.

PROFESORA EMBRIKA STRANDA BIBLIOTĒKA

Iepriekšējā numurā aizsākām tēmu par kolekcijām LU Bibliotēkas krājumā, kam seko turpinājums ar plašāku informāciju par dažādajām grāmatu kolekcijām, kas vēsturiski veidojušas ievērojamu daļu no Bibliotēkas Krātuvē rodamās bagātības

Viena no Bibliotēkas speciālajām kolekcijām ir profesora Embrika Stranda bibliotēka. Šī gada 2. jūnijā apritēja 140 gadi, kopš dzimis nākamais Latvijas zooloģijas pamatlicējs, Latvijas Universitātes profesors Embriks Olsons Strands (02.06.1876. Olas pilsētā Norvēģijā–03.11.1947 Rīgā, Latvijā). Profesora E. Stranda bibliotēka izvēlēta arī kā viena no 2016. gada „Bibliotēku dārgumu” izstāžu tēmām.

Prof. Dr. Embriks Strands (1876–1947)

Nodibinoties Latvijas Universitātei (Latvijas Augstskolai), latviešu dabaszinātnieku bija mazāk nekā humanitāro zinātņu pārstāvju,

tādēļ mācībspēki tika meklēti arī ārzemēs, aicinot ievērojamas personības profesoru amatam. No uzrunātajiem zinātniekiem Embriks Strands bija visslavenākais. 1922./1923. gadā, kad E. Strands tika uzaicināts lasīt lekcijas zooloģijā Latvijas Augstskolā, viņš jau bija slavens ar saviem pētījumiem par kukaiņiem, zirnekļveidīgajiem u.c. dzīvnieku grupām, atklājis arī daudzas jaunas sugas, turklāt sarakstījis jau ap 1000 zinātnisko publikāciju (ne biezās monogrāfijas, bet pārsvarā tās ir pāris lappušu publikācijas).

Kā zooloģijas profesors LU Matemātikas un dabaszinātņu fakultātē, Sistemātiskās zooloģijas institūta un LU Hidrobioloģiskās stacijas vadītājs paralēli pedagoģiskajam darbam Strands turpināja intensīvu faunas pētniecības darbu un aktīvi uzturēja sakarus ar citiem zinātniekiem. Viņš pārvaldīja norvēģu, dāņu, zviedru, angļu un vācu valodu. 1929. gadā, kad profesoram E. Strandam tika piešķirts dabaszinātņu Goda doktora grāds, LU pirmās desmitgades izdevumā „Latvijas Universitāte 1919–1929” minēto prof. E. Stranda publikāciju saraksts jau bija uz 23 lappusēm sīkā drukā. Norisinoties aktīvai publikāciju apmaiņai ar citiem zinātniekiem,

Profesora 1936. gadā svinētajai 60 gadu jubilejai veltītais izdevums (1936-1939)

auga arī profesora personiskā zinātniskā bibliotēka. Joprojām apjomā nepārspēts ir 1936.–1939. gadā izdots profesora 60 gadu jubilejai veltītais izdevums „Festschrift zum 60 Geburtstag von Professor Dr. Embrik Strand”, kas aptvēra 5 sējumus (kopskaitā 3438 lappuses) un kurā 126 pazīstami zoologi no 5 kontinentu 125 valstīm veltījuši profesoram savus sacerējumus. Interesanti norādīt, ka no savu tautiešu – norvēģu puses šim profesora Stranda jubilejas izdevumam atsaucības nebija, arī kopumā sadarbība ar norvēģu zinātniekiem nebija aktīva, taču pasaules mērogā viņa vārds bija plaši pazīstams.

Profesora Embrika Stranda 1929. gadā nodibinātā zinātnisko izdevumu sērija „Folia Zoologica et Hydrobiologica”, kas iznāca Latvijā un kuru viņš rediģēja līdz pat 1944. gadam, ieguva plašu popularitāti visā zinātnes pasaulē. E. Stranda grāmatu kolekcijā ietilpst arī daudzi izvilkumi no šī un citiem izdevumiem, ko slavenajam zinātniekam sūtīja pasaules zoologi un entomologi, tādējādi laika gaitā izveidojās iespaidīgs krājums.

Daudzi zoologi prof. Strandam veltījuši arī jaunatrustus kukaiņus un dzīvniekus, ietverot to nosaukumos profesora vārdu dažādās variācijās goda parādīšanai. Jau līdz 1929. gadam 119 zoologi bija nosaukuši viņa vārdā 137 jaunas sugas un 8 ģintis: Strandia, Strandiella,

Strandiellus, Strandibunus, Strandibalonius, Strandiola, Embrikiola, Embrikiola. Dabas filozofijā Stranda vārds saistās ar jēdzienu Strandoneum. Ar maksimālu pilnīgumu kolekcionēdams publikācijas entomoloģijā, prof. Strands ir apkopojis arī izdevumus par sev parādīto godu; tie gan nav izdalīti atsevišķi, bet ir izklaidēti visā krājumā.

Profesors ir bijis daudzu zinātnisko biedrību Goda biedrs: biedrībā „Kaiserlich Leopold-Carolinische Deutsche Akademie der Naturforscher” (arī tās senātā), Starptautiskajā Entomoloģiskajā savienībā, Beļģijas Entomoloģijas savienībā, Čehoslovākijas Entomoloģijas biedrībā, korespondētājs biedrs Beļģijas Entomoloģijas biedrībā, Dabas pētnieku biedrībā Gerlicā, Dabas pētnieku biedrībā Visbādenē, Argentīnas Entomoloģijas biedrībā, Čīles Dabas pētnieku biedrībā, Koimbras Universitātes Zooloģiskā muzeja korespondents, Francijas Zooloģijas savienības mūža biedrs, bijis Londonas Karaliskās entomoloģijas biedrības, Linneja biedrības Londonā, Londonas Zooloģijas biedrības, Latvijas Bioloģijas biedrības, Rīgas Dabaspētnieku biedrības biedrs. LU profesūras laikā E. Strands vairāk pievērsās kabineta darbam un ekspedīcijās vairs nepiedalījās. Tādēļ sevišķu vērtību ieguva kontaktu ceļā saņemtā zinātniskā literatūra un pētījumu materiāli.

Karla Ludviga Koha (C.L. Koch) 1835.–1844. gadā izdotie „Deutschlands Crustaceen, Myriapoden und Arachniden” sējumi ar roku zīmētām ilustrācijām un ar grāmatu īpašnieka profesora E. Stranda pierakstiem par Vācijā sastopamajiem zīrnēkļveidīgajiem

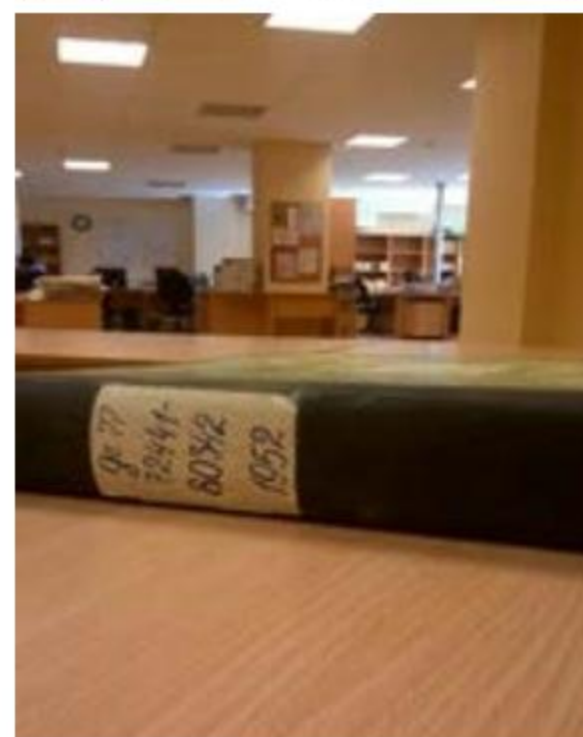
Līdz ar daudzajām publikācijām, kurās ir autoru dāvinājuma ieraksti, ne mazums ir arī izdevumu, ko autors iegādājies pats. Gandrīz visos izdevumos ir piederības zīmogs, jo sevišķi ilustrētajos, un dažās īpaši vērtīgajās grāmatās tas ir pat uz katras lapas. Zīmoga teksts laika gaitā variē: „Bibliothek des Zoologen Embrik Strand”, „Bibliothek des Zoologen Embrik Strand (Berlin)”, „Bibliothek des Zoologen Embrik Strand (Riga)”, „Bibliothek des Zoologen Prof. Dr. Embrik Strand (Riga)”, dažkārt pat vairāki – Berlīnes dzīves periodā zīmoga grāmatā no jauna pievienots zīmogs ar precizējumu par atrašanos Rīgā. Dažos izdevumos gan ir tikai īpašuma ieraksts („Prof. Dr. Embrik Strand” u.tml.).

Kopumā profesora Embrika Stranda rīcībā esošā bibliotēka saturiski aptvēra galvenokārt izdevumus zooloģijā, būdama izteikti specifiska, raksturīga savai nozarei. Profesora galvenā interese bija pievērsta entomoloģijai, īpaši pētījumiem par zirnekļiem, arī tauriņiem. Tomēr te atrodam dažādus darbus – gan vispārējās zooloģijas izdevumus, gan atsevišķus retus XVIII gadsimta izdevumus ar krāsainām litogrāfijām, gan plašu speciālo periodisko izdevumu klāstu un neskaitāmus izvilkumus no plašākiem darbiem. Kaut arī vairums materiālu ir izteikti zinātniski, bez ilustrācijām, domāti nozares speciālistiem, tomēr ir arī atsevišķi skaisti, acis priecējoši

izdevumi, piemēram, smalki izstrādātie tauriņu attēli līdzinās mākslas darbam. Apbrīnojami filigrāni ir arī zīmētie kukaiņi, kas, tāpat kā tauriņi, izdevumos vairums ir krāsoti ar roku nevis tipogrāfiski iespiesti.

Pēc profesora nāves 1947. gadā viņa bibliotēka un rokraksti tika nodoti glabāšanā LVU Zinātniskajai bibliotēkai, daļa vēlāk ir nonākusi LPSR ZA Fundamentālās bibliotēkas rīcībā un LPSR Valsts Centrālajā arhīvā. Lai gan 1927. gadā sastādītajā testamentā prof. Strands plānojis novēlēt savu personīgo bibliotēku dažādām ārzemju biedrībām, 20 gadus vēlāk viņa vēlme bija, lai tā pārietu LVU Bioloģijas fakultātes Sistemātiskās zooloģijas katedras īpašumā kā nedalīta vienība. Par prof. E. Stranda grāmatu kolekcijas sākotnējo apjomu tiek minēti pretrunīgi dati, sākot no 7 līdz 15 tūkstošiem vienību visās bioloģijas nozarēs, pamatā – zooloģijā, sevišķi entomoloģijā. Kolekcijā esošie materiāli vairāk ir zinātnisko pētījumu apkopojums, taču tajā atrodams ne mazums vēsturiski unikālu iespieddarbu, tai skaitā jau minētie krāsaini ilustrētie pirmie plašākie izdevumi par tauriņiem un zirnekļiem. Lai gan prof. Stranda kolekcija tika veidota kā atsevišķs grāmatu fonds, tā glabājās izkaisīti un vairākās vietās – kā daudzas kolekcijas, kas savulaik tika iepludinātas Universitātes Centrālās bibliotēkas un nozaru filiāļu fondos. Vienotas kolekcijas statusu ar īpaši piešķirtu Centrālās bibliotēkas

55/... šifra grāmatas (Stranda bibliotēka) Bibliotēkas Krātuvē un attiecīgā biežā inventāru grāmata.

krātuves šifru 55/... saglabājusi 1952. gadā inventarizētā daļa, kas veido visbiezāko no visām bibliotēkas inventāru grāmatām (tajā veikts 7901 ieraksts).

Ne visi eksemplāri ir saglabājušies, pārsvarā slikto glabāšanas apstākļu un biežās atrašanās vietu maiņas dēļ. Daļa no prof. Stranda bibliotēkas, tai skaitā seni un ļoti vērtīgi izdevumi, palika Bioloģijas fakultātes bibliotēkas rīcībā, bet par šīs daļas konkrēto apjomu nav precīzu ziņu.

Sešdesmito gadu pirmajā pusē tika izveidots arī atsevišķs Stranda bibliotēkas katalogs. Ar Stranda kolekcijas saturu var iepazīties, caurlūkojot LU Bibliotēkas portālā atrodamo ieskenēto [Stranda bibliotēkas kartīšu katalogu](#), kas bija viens no bibliotēkas pirmajiem mēģinājumiem digitalizācijas jomā (2006. gads) un satur vairāk kā 9000 kartīšu PDF formātā. Kopumā pašā kolekcijā ir daudz materiālu, kas varētu tikt digitalizēti un kļūt pieejamāki potenciālajiem lietotājiem, tai skaitā – kā vēsturiskais materiāls.

Laima Vēdiķe, Ilga Mantiniece, Larisa Ponomarjova prof.
Stranda bibliotēkas izstādes veidošanā

Franču abata Favāra d'Erbinjī (Favart d'Herbigy) „Dabaszinātņu vārdnīca” (1775) ar exlibri „Ex Bibliotheca Warclanensi comit: De Borch”. Grāmatas iepriekšējais īpašnieks – Varaklānu muižā dzimušais grāfs Mihaels Johans fon der Borhs (1753–1810) interesējās par mineraloģiju un savā testamentā paredzēja, ka viņa naturāliju kolekcijām un bibliotēkai jāpaliek nedalītai, bet 1870. gadā tas tika pārkāpts un rezultātā vairākas grāmatas vēlāk nonāca arī prof. E. Stranda īpašumā.

Šajā pusgadā ir unikāla iespēja aplūkot skaistākos no šīs kolekcijas izdevumiem jau pieminētajā „[Bibliotēkas dārgumu](#)” izstādē. Tajā ietverti arī vairāki reti izdevumi, kas savulaik ir nonākuši LU Akadēmiskās bibliotēkas (tolaik LPSR ZA Fundamentālās bibliotēkas) rīcībā, tādēļ savā veidā to var uzskatīt par Stranda bibliotēkas atkalapvienošanu. Izstādi bagātina daudzas fotogrāfijas u.c. materiāli no LU Zooloģijas muzeja, LU Botānikas muzeja un LU Akadēmiskās bibliotēkas. Izstādes veidotāju iecere bija maksimāli atklāt E. Stranda bibliotēkas senākos un izteiksmīgākos izdevumus, tādēļ tiem šajā izstādē tika pievērsta lielāka vērība.

LATVIJAS UNIVERSITĀTES JUBILEJU IZDEVUMI - LU DARBĪBAS ATSPOGUĻOJUMS

Rudenī svinēsim 10 gadu jubileju, kopš pirmās digitalizētās kolekcijas. Piedāvājam iepazīties ar digitalizētajiem Latvijas Universitātes jubilejas izdevumiem

Šogad rudenī aprit 10 gadi, kopš Latvijas Universitātes Bibliotēkā tika izveidota pirmā digitālā kolekcija. Pateicoties Kultūrkapitāla fonda finansiālam atbalstam, 2006. gadā tika izveidota [digitālā kolekcija](#), kas bija veltīta LU pirmajam rektoram Ernestam Felsbergam, kam šogad novembrī svinēsim 150 gadu jubileju. Tas bija pirmais mēģinājums un solis digitalizācijas procesa uzsākšanai. Tomēr par nopietnu un regulāru digitalizācijas darba aizsākumu jāmin 2009. gads, kad tika uzsākta plānveidīga digitalizācija nolūkā veicināt LU pētījumu un Latvijas kultūras mantojuma starptautisko atpazīstamību un pieejamību plašai sabiedrībai Latvijā un pasaulē. Šo gadu laikā ir izveidotas 18 digitālās kolekcijas un digitalizēti krājumi, kas atspoguļo LU vēsturi un zinātniski pētniecisko darbību. Tās pieejamas [LU e-resursu repozitorijā](#). Ievēribas cienīgas ir digitalizētās kolekcijas: [Universitātes raksti](#), kas apkopo visus LU Rakstu pilnos tekstus, [Disertācijas](#) – pirmā kolekcija, ar kuru aizsākās LU intelektuālā īpašuma popularizēšana un saglabāšana un kurā tiek apkopotas LU aizstāvētās disertācijas jau no 1929. gada. Šī gada piensums LU vēstures un tās darbības popularizēšanā ir digitalizētie LU jubileju izdevumi, kas aplūkojami [LU e-resursu repozitorijā](#).

LU rektors no
1922. līdz 1923. gadam
prof. Ernests Felsbergs

Šo gadu laikā ir iznākuši vairāki izdevumi, kas veltīti pirmās nacionālās augstskolas dibināšanas gadskārtām. Gadu gaitā ir veikti saturiski plaši apkopojumi, kas publicēti pat divās daļās, iespiesti vairāku simtu lapaspušu apjomā gan pieticīgos, gan krāšņos iesējumos. Jubilejas izdevumi ir iznākuši arī ar mainīgu regularitāti, sākot ar piecu, desmit, piecpadsmit gadu intervālu, bet viens izdevums iznāca pat pēc divdesmit gadiem. Katrs izdevums raksturo konkrētā perioda nozīmīgāko Alma Mater izaugsmē, pētījumā raksturojot būtiskāko.

Tradīcija veidot jubileju izdevumus aizsākās tālajā 1925. gadā, kad iznāca pirmais izdevums „Latvijas Universitātes piecgadu darbības pārskats 1919.–1924.”¹ Tomēr vispirms būtu jāmin viens no pirmajiem mēģinājumiem atspoguļot Latvijas Augstskolas pirmsākumus. Tas pieder doc. P. Dāles rakstītajam vārdam – „Vēsturisks pārskats par Latvijas Augstskolas nodibināšanu un viņas darbības pirmā (1919./20.) mācības gadā”², kas izdots 1921. gadā. Sastādītājs P. Dāle pārskatā raksturo

¹ Latvijas Universitātes piecgadu darbības pārskats: 1919–1924 / Latvijas Universitāte. – Rīga: Latvijas Universitāte, 1925.

² Vēsturisks pārskats par Latvijas Augstskolas nodibināšanu un viņas darbību pirmā (1919./20.) mācību gadā / sast. P. Dāle.

idejas par Augstskolu rašanos, veltot lielāko uzmanību tieši organizatorisko jautājumu un problēmu atspoguļojumam.

Izdevuma „Latvijas Universitātes piecgadu darbības pārskats 1919.–1924” struktūra sniedz vispārīgas ziņas, atsevišķu fakultāšu (tolaik 11) un palīgiestāžu – Sekretariāta, Saimniecības Padomes, Universitātes Centrālās Bibliotēkas darbības raksturojumu, tas izklāstīts 381 lpp. biezā sējumā.

Grāmatas priekšvārdā norādīts, ka „šīnī pārskatā gan arī attēloti organizēšanas gaitas posmi (no 1919. g. jūlija līdz 1920. g. jūlijam), kas laika ziņā ietilpst Latvijas Universitātes piecgadu darbības aprakstā, bet attēlojumā nav saredzamas vēl vajadzīgā spilgtumā tās fakultāšu un viņu institūtu uzbūves kontūras, kuras ir mūsu pārskata galvenais pamats. Savās pirmās nodaļās „Vēsturisks pārskats” apraksta galvenokārt to orgānu konstruēšanos un darbību, kuri pārņem bijušo Rīgas Politehnisko Institutu resp. Baltische Technische Hochschule un pārveido par Latvijas Augstskolu, kuri rūpējas par mācības spēku aicināšanu un vākšanu; tālāk tas pakavējas pie augstskolas oficiālā atklāšanas akta, un attēlo tos traucējumus, kas cēlušies turpmākā universitātes darbībā sakarā ar Bermonta avantūru Latvijā.”

Laika gaitā publicēti šādi jubilejas izdevumi un apcerējumi par Latvijas Universitātes vēsturi:

- Latvijas Universitātes piecgadu darbības pārskats 1919–1924. Rīga, 1925
- Latvijas Universitāte 1919–1929. Rīga, 1929
- Latvijas Universitāte divdesmit gados. 1919–1939. Rīga, 1939
- P. Stučkas Latvijas Valsts Universitāte 40 gados (1919–1959). Rīga, 1959
- P. Stučkas Latvijas Universitātei 50 gadi. Rīga, 1969
- P. Stučkas Latvijas Universitātei 60 gadi. Rīga, 1984
- Latvijas Universitāte 75. Rīga, 1994
- Latvijas Valsts universitātes vēsture 1940–1990. Rīga, 1999
- Latvijas Universitātei – 80. Rīga, 1999³
- Universitātes 85 mirkļi = 85 moments of the University : 28.09.1919.-2004. Rīga, 2004

Veidojot izdevumus par katru nākamo periodu, sastādītāji centušies saglabāt iepriekšējo izdevumu saturiskās tradīcijas – sniegts neliels ieskats universitātes vēsturē un fakultāšu darbības raksturojumā, tomēr katrs turpmākais izdevums ir papildināts arī ar dažādiem jauninājumiem. Piemēram, izdevumā „Pēteris Stučka Latvijas Valsts Universitāte 40 gados (1919–1959)” darbības izklāstā pievērsta uzmanība vispārējo katedru: PSKP vēstures katedras, Filozofijas katedras, Politiskās ekonomikas katedras un Fiziskās audzināšanas un sporta katedras darba aprakstam. Šī izdevuma veidotāji par būtisku uzskatījuši atspoguļot dažādu sabiedrisko organizāciju (piemēram, arodbiedrības) veikumu, kā arī atklāt studentu zinātnisko biedrību un laikraksta „Padomju Students” aktivitātes. Kā vienu no nemainīgām vērtībām, kas saglabājusies visos izdevumos, – Universitātes absolventu saraksts.

Visi Universitātes jubilejas izdevumi ir jāvērtē kā nopietns, uz faktiem balstīts vēstures avots un

– Rīga, 1921.

³ Latvijas Universitāte 1999–2003. – Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2004. – 7.lpp.

⁴ P. Stučkas Latvijas Valsts Universitāte 40 gados (1919–1959). – Rīga: LVI. – 23.lpp.

Gadi	Studenti	Pasniedzēji	Gadi	Studenti	Pasniedzēji
1919./1920.	1354	185	1929./1930.	8284	347
1920./1921.	3472	240	1930./1931.	8577	364
1921./1922.	4777	225	1931./1932.	8766	378
1922./1923.	5440	262	1932./1933.	8584	375
1923./1924.	6000	273	1933./1934.	8640	383
1924./1925.	6384	301	1934./1935.	8066	396
1925./1926.	6745	309	1935./1936.	7225	396
1926./1927.	7194	311	1936./1937.	6802	405
1927./1928.	7561	320	1937./1938.	6849	418
1928./1929.	7974	339	1938./1939.	7281	446
			1939./1940.	6471	393

Latvijas Universitātes studentu un pasniedzēju skaits 21 gada ilgā periodā⁴

Rādītāji / Gads	1979	1985	1991
Lasītāju skaits	14190	15406	11575
Fondu apjoms (iespiedvien.)	1961738	2057359	2151445
Apmeklējumu skaits (cilv.)	392477	343243	252519
Izsniegumu skaits (iespiedvien.)	905757	877446	809666
SBA			
abonentu skaits	976	496	218
izsūtītāts (iespiedv.)	2326	1988	630
saņemtas (iespiedvien.)	706	801	449
Darbinieku skaits	86	110	114

Darba Sarkanā Karoga ordeņa
pasniegšana
Universitātes kolektīvam

	1994	1995	1996	1997	1998
Fonda lielums	2 077 692	2 057 050	2 032 576	2 010 967	2 011 937
Ienācis fondā	25 741	20 486	17 389	23 718	27185
Lasītāju skaits	10 806	14 335	14 832	16 104	17417
Apmeklējumu skaits	213 609	248 141	264 742	257 589	278 672
Izsniegums	745 944	794 385	706 078	758 535	786 412

Bibliotēkas
darbību
raksturojošie
dati⁴

laikmeta liecība. Piemēram, bez konkrētas struktūrvienības saturiskā izklāsta, dokumentu nosaukumu uzskatījuma un analīzes var uzzināt par studējošo skaita dinamiku pa gadiem, konkrētas fakultātes mācībspēku sastāva raksturojumu, studējošo tautību raksturojumu u.tml.

Pārlapojot jubilejas izdevumus, var uzzināt, kā veidojusies un attīstījusies Latvijas Universitātes Bibliotēka, sākot no pagājušā gadsimta 20. gadiem līdz mūsdienām – ar Centrālās bibliotēkas izveidi un atsevišķu fakultāšu bibliotēku sākotni.

Vērtējot izdevuma saturisko izklāstu jau no mūsdienu skatupunkta, jānorāda, ka atsevišķu izdevumu saturs bija sociālpolitisko procesu atspoguļojums un nodevas sava laika ideoloģijai. „1930. gada 14. novembra Darba studentu biedrības iesniegtajā Universitātes reorganizācijas projektā bija konstatēts, ka Latvijas Universitāte ir mantīgo šķiru monopoliestāde un reakcionārās buržuāzijas ideoloģijas paudēja. Tā ir pilnīgā pretstatā strādnieku un darba zemnieku šķiras interesēm, bet taisni šīs šķiras sastāda tās plašās nodokļu maksātāju masas, kas Universitāti uztur. Universitātes vadība sastāv no buržuāzijas virsreakcionārākajiem pārstāvjiem, kas savā darbībā ievēro tikai savas šķiras šaurās intereses. Tie visiem līdzekļiem apslāpē strādnieku šķiras ideoloģijas izplatīšanos Universitātē, tāpēc arī vajā proletāriskos studentus. Visai mācību sistēmai ir antiproletārisks mērķis – sagatavot no nākošajiem speciālistiem strādnieku šķiras ekspluatatoru kadrus.”⁴

⁴ P. Stučkas Latvijas Valsts Universitāte 40 gados (1919–1959) . – Rīga: LVI. – 24.lpp.

Izdevumos pievērsta uzmanība, piemēram, komjaunatnes patriotiskai kustībai, jo komjaunatnei bija būtiska loma studentu dzīvē. Tie, kas izvairījās no iestāšanās šajā organizācijā, apdraudēja savu turpmāko profesionālo karjeru un augstākās izglītības iegūšanu. Augstskolas izglītībā marksisma-ļeņinisma ideoloģija bija obligāta sastāvdaļa. „Īsta” padomju studenta dzīves obligāta sastāvdaļa – vasara, kas tika pavadīta darbā studentu celtnieku vienībā. Tajos gados īpaši populāras bija celtnieku vienības, kas strādāja ārpus republikas robežām. Izņēmums nebija arī Universitātes komjaunieši: „1968./1969. mācību gada sākumā universitātes komjaunatnes organizācijā bija 3654 biedri. LVU komjaunatnes organizācija organizē un vada studentu darbu celtniecībā vasaras brīvlaikā. 1968. gada vasarā Latvijas PSR jaunceltnēs Rīgas, Dobeles un Tukuma rajonā strādāja 110, Kazahijas PSR – 40 un Igaunijas PSR – 12 universitātes studenti.” „1968./1969. mācību gadā 45 universitātes komjaunieši paralēli studiju darbam strādāja arī par pionieru vadītājiem dažādās Rīgas skolās.”⁵

Universitātes studenti pirms izbraukšanas celtniecības darbā uz Kazahijas PSR

Katrs laikmets augstskolai, kas vienmēr un visos laikos ir bijusi Latvijas sabiedrības virzītājspēks, izvirzīja savas prioritātes un vērtības. 1919. gada 28. septembrī Latvijas Augstskolas atklāšanas akts Augstskolas aulā, tad Nacionālajā operā „sākās ar toreizējā izglītības ministra K. Kasparsona runu, prorektora E. Laubes solījumu un K. Baloža akadēmisko runu par „Mūžīgā miera ideju”⁶, savukārt pavisam cita vērtību sistēma un virziens iezīmējas 21. gadsimtā.

„Aizvadītie pieci gadi bija nozīmīgs posms Latvijas Universitātes izaugsmē, kuru vainagoja vēsturisks notikums – 2004. gada 1. maijā Latvija kļuva par Eiropas Savienības dalībvalsti. Latvijas Universitāte nospraudusi jaunus uzdevumus, kas izriet no šī notikuma, kā arī no 1999. gada 19. jūnijā parakstītās Boloņas deklarācijas „Par Eiropas augstākās izglītības telpu.”⁷

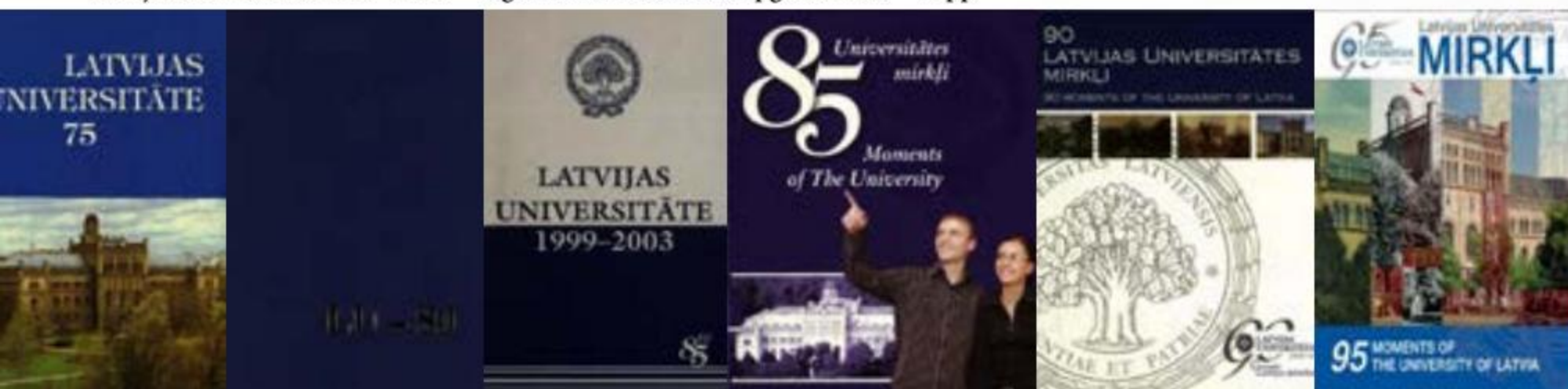
Iepriekšējo izdevumu gadu desmitu tradīcijas mainījās līdz ar izdevumu „Latvijas Universitātes mirkļi 85” publicēšanu. Laikmeta mākslinieciskās tendences, kodolīgais un vizuālais informācijas izklāsta stils raksturīgs pēdējos trīs izdevumos – „Latvijas Universitātes mirkļi 85”, „Latvijas Universitātes mirkļi 90”, „Latvijas Universitātes mirkļi 95”.

Kāds saturiski un vizuāli būs LU 100 gadu jubilejas izdevums, to mums atliek vien minēt, cerot, ka tas dienas gaismu ieraudzīs jau pēc trīs gadiem – 2019. gada rudenī.

⁵ P. Stučkas Latvijas Valsts Universitātei 50 gadi. – Rīga: Zinātne, 1969. – 23.lpp.

⁶ Latvijas Universitāte divdesmit gados 1919–1939: Vēsturiskas un statistiskas ziņas par Universitāti un tās fakultātēm. – 1. daļa. – Rīga, 1939. – 7.lpp.

⁷ Latvijas Universitāte 1999–2003. – Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2004. – 7.lpp.

REDZĒT, DZIRDĒT, ZINĀT VAI IEVIEST

LU Bibliotēka ir Eiropas Zinātnisko Bibliotēku asociācijas ([LIBER](#)) biedre. Tās paspārnē aktīvi darbojas [Bibliotēku arhitektūras grupa](#), kas veicina pieredzes apmaiņu starp bibliotēku speciālistiem un arhitektiem visā Eiropā. Grupas darbības pamatmisija ir paaugstināt nozares informētības līmeni par jauno bibliotēku projektiem un arhitektūras tendencēm. Informāciju par bibliotēku būvniecības projektiem Eiropā interesenti iegūst semināros un [publikācijās](#).

Arhitektūras grupas valde seminārus organizē katru otro gadu, dodot iespēju ne tikai uzzināt jaunākos notikumus bibliotēku arhitektūrā, bet arī apmeklēt jaunas bibliotēku ēkas. Es esmu piedalījies visos semināros kopš 2006.gada un augsti novērtēju šīs iniciatīvas nozīmību nozares attīstībā un bibliotēku direktoru izglītošanā. Man personīgi šie semināri ir devuši iedvesmu un profesionālās zināšanas daudzos aspektos, kas ir

jau iedzīvināti LU Bibliotēkas darbā un nozaru bibliotēku funkcionalitātes risinājumos.

Šī gada seminārs notika aprīlī Freiburgā, kas atrodas Vācijas dienvidrietumos, Bādenes-Virtembergas zemē, netālu no Francijas robežas. Semināra "[Get Involved: Futureproofing your Library through Dialogue](#)" dalībnieki baudīja organizatoru - Freiburgas universitātes bibliotēkas viesmīlību. Iepazīstoties bibliotēkas direktorei doktorei Antje Kellersones kundzei es dāvināju mūsu izdevumus no sērijas "LU rektori", kas tagad būs pieejami arī Freiburgas universitātes bibliotēkas lasītājiem.

Pēc renovācijas 2015.gada jūlijā apmeklētājiem vēra durvis Freiburgas universitātes bibliotēka, kas tagad ir viena no lielākajām un modernākajām bibliotēku ēkām Eiropā. Ne tikai bibliotēkas jaunā iespaidīgā forma padara to par arhitektūras sasniegumu, bet arī nodrošina optimālu vidi savu lietotāju vajadzībām. Pēc arhitekta Henriha Degelo (Degelo Architekten, Basel / Itten + Brechbühl) projekta renovācija ilga no 2009. gada līdz 2015. gadam konceptuāli atjaunojot vecās ēkas apgaismojumu un klimata kontroli, ēka ieguva pilnīgi jaunu fasādi, ko veido nerūsējošā tērauda un stikla saspēles. Cieņu arhitektu un dizaineru darbam izraisa fakts, ka visas vecās bibliotēkas mēbeles ir mūsdienīgi un funkcionāli atjaunotas un tām dota otra dzīve. Tas saskan ar mūsu Kalpaka bulvārī 4 realizēto koncepciju. Tāpat apgaismojuma risinājumos ir izmantoti vecās ēkas gaismekļi.

Freiburgas universitātes bibliotēkas jaunā ēka pilsētas centrā.

Foto: I.Gudakovska

Bibliotēkas renovācijas projekta mērķis - piedāvāt 24/7 pakalpojumus un nodrošināt RFID orientētu pašapkalpošanās infrastruktūru - pilnībā ir attaisnojies jau pirmajā bibliotēkas darbības gadā. Visas 1700 apmeklētāju vietas dažādās bibliotēkas ēkas funkcionālajās zonās tiek aktīvi izmantotas. Freiburgas universitātes bibliotēkas jaunā ēka ir kārtējais apstiprinājums, ka tikai patstāvīga bibliotēkas ēka vislabāk nodrošina funkcionalitāti.

Semināra sesijas bija veltītas vairākiem aktuāliem tematiem: lietotāju iesaistei bibliotēkas vides plānošanā un izmantošanā, darbinieku iesaistei bibliotēkas darba plānošanā, arhitektu informācijas vides izpratnei, arhitektu un bibliotekāru sadarbībai, bibliotēku ēku mūsdienīgiem tehniskajiem un tehnoloģiskajiem risinājumiem. Referātus papildināja realizēto projektu prezentācijas un diskusijas par ēku atbilstību funkcijām gadu garumā.

Vērtīga semināra daļa bija iepazīšanās ar bibliotēkām. Dalībniekiem tika dota iespēja apmeklēt [Nacionālo un universitātes bibliotēku](#) un publisko bibliotēku - [André Malrauxa mediatēku](#) Strasbūrā un Sv.Pētera klostera bibliotēku Švarcvaldē, ko es arī izmantoju.

Dalība seminārā ir kārtējais impulss un apstiprinājums manam turpmākajam darbam.

Gaismas spēles Freiburgas universitātes bibliotēkā vēro semināra dalībnieki.

Foto: I.Gudakovska

Vēsturiskās universitātes ēkas atspulgs uz Freiburgas universitātes bibliotēkas ēkas fasādes.

Foto: I.Gudakovska

Klostera bibliotēka pieejama tikai īpašiem klientiem

Foto: I.Gudakovska

Nacionālā un universitātes bibliotēka Strasbūrā pēc renovācijas atvērta 2014. gada nogalē. Vēsturiskās ēkas centrā moderns kāpņu risinājums.

Foto: I.Gudakovska

Vienā no Strasbūras publiskās bibliotēkas - André Malrouksa mediatēkas stāviem. Arhitektūras risinājumā ūpnieciskā vide piemērota sabieriskas ēkas funkcijām. Pelēkās un sarkanās krāsu saspēle.

Foto: I.Gudakovska

BIBLIOTĒKU NEDĒĻA

No 11. līdz 17. aprīlim norisinājās ikgadējā [LU Bibliotēkas nedēļa](#). Tie ir svētki, gan bibliotēkas darbiniekiem, gan mūsu lietotājiem.

Šogad piedāvājām nebijušu iespēju – piedalīties [“E-resursu maratonā”](#). Piecās dienās Bibliotēkā Kalpaka bulvārī un fakultātēs interesentiem bija iespēja apmeklēt nodarbības par daudznozaru un nozaru specializētajām datubāzēm, kā arī e-grāmatu platformām. E-resursu maratonā piedalījās vairāk kā 50 studentu un akadēmiskais personāls.

Ikdienas steigā apmeklējot Bibliotēku, daudzas lietas paliek nepamanītas, bet daudzas rādām tikai īpašos gadījumos. Bibliotēkas nedēļas laikā bijām sagatavojuši īpašu programmu - dodies [ekskursijās](#) un atklāt vēl neatklāto par mūsu Bibliotēku. Uzzināt: ko dara Indulis Raiņa bulvārī, kā ekonomika ar vēsturi draudzējas, kā strādā Bibliotēka bez bibliotekāra, iepazīt Rīgas pilsētas galvas savrupnamu vai izmēģināt Bibliotēkas dārgumu digitalizāciju.

Par jauku tradīciju kļuvis, ka katru gadu Bibliotēkas nedēļas laikā, tiek pilnībā nomainīta patstāvīgā ekspozīcija [„Bibliotēku dārgumi”](#), kas apskatāma Bibliotēkā Kalpaka bulvārī. Šajā gadā

Akcijas “Uzdāvini grāmatu Bibliotēkai” vēstneša Arvja stends.

Lieldienu un pavasara rotājumu konkursa 1. vietas ieguvēji - 85 balsis

par centrālo un vienīgo personu izvirzīts viens no Latvijas Universitātes korifejiem - profesors Embriks Strands, kuram šī gada jūnijā apritēja 140. dzimšanas diena. Profesora Embrika Stranda bibliotēka ir viena no LU Bibliotēkas [speciālajām kolekcijām](#).

Šajā nedēļā uzsākām arī akciju, kura turpināsies visa gada garumā – [„Uzdāvini grāmatu bibliotēkai”](#), kuras laikā ikviens var papildināt mūsu bibliotēkas krājumu ar studijām vai pētniecībai noderīgiem izdevumiem. Bibliotēkas nedēļas laikā saņēmām vairāk kā 150 dažādu nozaru informācijas resursus.

Jau marta vidū mūsu facebook.com lapas sekotāji varēja nobalsot par sev tīkamāko [Lieldienu un pavasara rotājumu](#), kurus veidoja mūsu darbinieki. Ar pārliecinošu balsu vairākumu 1. vietu ieguva Krājuma izmantošanas un attīstības departamenta darbinieki.

Tik raiba bija šī gada LU Bibliotēkas nedēļa, uz tikšanos jau nākamā gada aprīlī.

TALKA LATVIJAS UNIVERSITĀTES BIBLIOTĒKAS KRĀTUVĒ

Pavasaris mums saistās ar lieliem kārtošanas jeb talkas darbiem. Šajā gadā tas nebija izņēmums arī Bibliotēkā

Atšķirībā no citiem gadiem, Bibliotēkas kolektīvs talku veica Lielvārdes ielā 24, kur atrodas Krājuma izmantošanas un attīstības departaments. Šogad aprīlī un maijā Lietotāju apkalpošanas departamenta darbinieki atbalstīja Krājuma izmantošanas un attīstības departamenta kolektīvu. Proti, darbinieki palīdzēja vienā no darba procesiem, kas ir saistīts ar LU Bibliotēkas alfabētiskā darba kataloga digitalizācijas projektu. Minētais projekts ir viens no šī gada Bibliotēkas prioritārajiem darba uzdevumiem. Veismīga šī projekta realizācija, kas ir skrupulozs un pedantisks darbs, nodrošinās pieejamību LU Bibliotēkas krājuma daļai, kas šobrīd nav atspoguļota elektroniskajā katalogā.

Pirmais talkā iesaistīto darbinieku uzdevums bija kārtot bijušā Humanitāro zinātņu bibliotēkas krājumu pēc alfabēta. Pateicoties vairāku darbinieku pūliņiem, kopumā tika sakārtotas apmēram 10200 grāmatas. Minētais veikums būtiski atvieglos turpmāko darbu ar darba kataloga kartītēm, veicot šīs krājuma daļas inventarizāciju.

Tālāk sekoja darbs ar kartīšu katalogu. Tas bija izaicinājums tiem Bibliotēkas darbiniekiem, kuri nav piedzīvojuši tos laikus, kad kartīšu

katalogi bija būtiska bibliotēkas un lasītāju informācijas izguves daļa. Jaunākās paaudzes darbinieki, domājams arī Bibliotēkas lasītāji, domā ka visa informācija ir pieejama tikai elektroniskajā katalogā. Te nu bija iespēja izjust un novērtēt, kā ir strādāt un meklēt informāciju kartīšu katalogā. Kā nākamais darba uzdevums bija kataloga kartīšu kārtošana pēc krātuves novietojuma šifriem, jeb grāmatu novietošanas apzīmējumiem. Kopīgais veikums nebija mazs – 1700 kartītes tika sakārtotas secībā, kas atvieglos turpmāko darbu krātuvē.

Neiztrūkstošs darbs talkas laikā bija arī grāmatu atlase krātuvē, kas pavēra iespēju tuvāk iepazīt krājuma izvietojuma sistēmu un darbiniekiem saprast, ka tas nav nemaz tik ātri un vienkārši krātuves piecos stāvos atrast lietotāja pieprasīto grāmatu. Talka Bibliotēkas kolektīvam pavēra iespēju apskatīties un saprast, kāds ir reāls ikdienas darbs - Krājuma izmantošanas un attīstības departamentā. Tas ļāva vairāk iedziļināties un izprast katra liela vai maza darba nozīmību, saprast, cik būtisks ir komandas darbs.

Ilona Vēliņa-Švilpe un Irina Buša kārtro grāmatas pēc alfabēta

Darba sākums

Darba rezultāts

Ilze
Aleksūne
strādā ar
darba kataloga
kartītēm

Viktorija Vaitkune atlasa
grāmatas krātuvē

LU BIBLIOTĒKAS DALĪBA LU SPORTA SPĒLĒS 2016 RATNIEKOS

Ikgadējās LU sporta spēles, kas norisinājās atpūtas kompleksā „Ratnieki”, šogad pulcēja vislielāko komandu un dalībnieku skaitu, radot nopietnu konkurenci cīņai par ceļojošo kausu

LU Bibliotēkas pārstāvji otro gadu piedalījās LU sporta spēlēs, kas norisinājās atpūtas kompleksā „Ratnieki”. Šogad pasākumā piedalījās rekordliels dalībnieku skaits. Lai piedalītos galvenajās stafetēs – ielu strītbolā, minifutbolā un volejbolā, paralēli izspēlējot arī kriketa stafeti, komandas tika sadalītas grupās.

Diena iesākās ar kopīgiem vingrinājumiem, bet drīz vien tika dota zaļā gaisma galvenajām stafetēm. „Bibliorūķu divīzija” veiksmīgi iesāka ielu strītbola stafeti, kas rezultējās ar trīs uzvarām un vienu zaudējumu, toties minifutbolā pietrūka tikai vienu vārtu, lai iegūtu pirmo vietu grupā, ņemot vērā vienu uzvarētu spēli un divas neizšķirtas (0:0). Pārsteigumu mūsu komanda sagādāja volejbola stafetē, kur, lai arī sākumā piekāpāmies pirmajai komandai, tomēr pēc tam pārlicinoši pieveicām visas nākamās trīs komandas, nonākot pusfinālā cīņai par uzvaru. Cīnoties par katru punktu, tika sasniegts finālistiem nepieciešamais

punktu skaits, līdz „Bibliorūķu divīzija” precīzā tēmējumā liedza iespēju pretinieku komandai pārtvert bumbu un izcīnīja pirmo vietu!

Dienas gaitā, dalībnieku skaitam mainoties, mūsu komandas pārstāvji iemēģināja roku arī kriketā, un izcīnījām piekto vietu! Veiksmīgu sniegumu uzrādījām šautriņu mešanā un šaušanā ar loku, galda spēlē skrable, kā arī jautrības stafetē un kapteiņu cīņā. Svinīgajā sporta spēļu noslēgumā bija visiem viens īpašais uzdevums – no pieejamajiem materiāliem katrai komandai jāizveido kolāža, kas simbolizētu komandu.

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kad debitējām spēlēs, šogad LU Bibliotēkas „Bibliorūķu divīzija” 15 komandu konkurencē ieguva 2. vietu! Patīkamas emocijas gan komandai, gan līdzjutējiem, jo gada laikā esam pietiekami progresējuši, lai jau aizdomātos par visaugstāko vietu nākamgad.

LU Bibliotēkas
komanda
„Bibliorūķu divīzija”:

Agra, Raivo, Jānis,
Rita., Jolanta, Kalvis,
Mārtiņš, Valters, Elī-
na, Elva, Rinalds.

Foto: sporta spēļu
dalībnieks

„Bibliorūķu divīzijas” īpašā
uzdevuma rezultāts
komandas prezentēšanai. Elīna,
Agra, Elva, Rita, Jolanta.

Foto: sporta spēļu dalībnieks

„Bibliorūķu divīzijas” komanda pēc iegūtās 2.
vietas LU sporta spēlēs 2016. Rinalds, Agra,
Mārtiņš, Elīna, Elva, Jolanta, Rita.
Foto: Valters Veļa

„Bibliorūķu divīzija” komanda izcīna
1. vietu volejbola stafetē.
Rinalds, Elva, Raivo, Jānis.
Foto: Kalvis Kalvišs

ES ESMU TEPAT

Saruna LU Bibliotēkā ar rakstniekiem Ilzi Jansoni un Nilu Saksu

Vai varat iedomāties vietu, kurā apmeklētājiem ir iespēja ienirt zinātnisku sasniegumu dzīlēs, vienlaikus baudot mākslu tās radošajās izpausmēs? Protams, ka tā ir LU Bibliotēka ar bagātu informācijas klāstu dažādās zinātņu jomās, mākslas priekšmetiem un pasākumiem, kas priecē un izglīto apmeklētājus. LU Bibliotēka īpaši cenšas izcelt tās radošās personības, kuru vārds ir cieši saistīts ar Alma Mater – mācībspēkus, studējošos un absolventus.

19. maija pēcpusdienā Bibliotēkas Raiņa bulvārī Klusā lasītava pildījās ar klausītājiem, lai tiktos ar spilgtiem mūsdienu latviešu prozas rakstniekiem – Ilzi Jansoni un Nilu Saksu. Teoloģijas zinātņu doktorei, LU Teoloģijas fakultātes vadošajai pētniecei un docentei Ilzei Jansonei pieredze rakstītā vārda mākslā uzkrāta jau četros romānos, garstāstā un stāstu krājumā. Savukārt Nils Sakss ir

LU Teoloģijas maģistrants, kura vārds saistīts gan ar prozas darbiem, gan filmas scenāriju un teātri. Abi autori ir ļoti dažādi, tomēr kopīgais, kas viņus vieno, ir nepieciešamība runāt par cilvēku mūsdienu sabiedrībā.

Sarunu ar rakstniekiem vadīja LU prof. Laima Geikina. Pasākuma dalībniekiem bija iespēja ielūkoties autoru radošajā pasaulē, gūt ieskatu,

Saruna ar rakstniekiem var sākties!
Foto: I.Vēliņa-Švilpe

kā tad īsti norit pats rakstīšanas process, kur tiek smeltas idejas un iedvesma, vai rakstniekiem ir autoritātes, kurās ieklausīties.

Visspilgtākie brīži sarunas dalībniekiem noteikti saistīsies ar darbu fragmentu lasījumiem autoru izpildījumā. Ja I. Jansone izvēlējās lasīt dažus fragmentus no 2013. gadā publicētā stāstu krājuma „Umurkumurs jeb ardievas feminismam”, tad N. Sakss priekšroku deva vēl nepublicētiem stāstiem, un tādējādi klausītājiem bija unikāla iespēja pirmajiem dzirdēt divus stāstus.

Sarunu vada LU prof. Laima Geikina.
Foto: I.Vēliņa-Švilpe, LU Bibliotēka

Nils Sakss lasa savus vēl nepublicētos stāstus.
Foto: asoc. prof. R. Kokins

Sarunas dalībnieki – LU mācībspēki un studenti.
Foto: asoc. prof. R. Kokins

**Novēlam Ilzei Jansonei un
Nilam Saksam radošu
iedvesmu un dažādas iespējas
uzrunāt mūsdienu lasītājus!**

Ilze Jansone diskusijā ar lasītājiem.
Foto: asoc. prof. R. Kokins

LAIKIEM LĪDZI

Saruna ar personu, no kuras staro prieks,
aizrautība un intelīģence – Skaidrīti Giluču,
kas LU Bibliotēkā strādā jau 39 gadus

Mums, jaunajai bibliotekāru komandai, kurai vārds Krātuve dzirdēts tik bieži, bet saistās vienīgi ar mītisku, tālu pili, tika uzticēts pienākums iepazīt šo vietu, tās darbību, uzdevumus un mērķus, tā ietvaros veidojot rakstu par kādu no Krājuma izmantošanas un attīstības departamenta darbiniekiem – klusajiem pils rūķiem, kuru ikdienas rūpes saistās ar grāmatu apstrādi un to nogādāšanu pareizajā LU Bibliotēkā.

Šaubu nebija. Jāsāk ar darbinieku, kurš LU Bibliotēkā strādā visilgāk un bijis tai vienmēr uzticīgs.

Pastāstiet, kāds bijis Jūsu ceļš līdz LU Bibliotēkai?

1976. gadā, kad gatavojos absolvēt Filoloģijas fakultātes Bibliotēkas zinātņu nodaļu, mūsu lektore Renāte Baltroka, kura lasīja klasifikācijas kursu un strādāja LU Bibliotēkā, mani uzaicināja tur strādāt, jo bibliotēkā bija klasifikatora vakance.

Tā teikt – saskatīja Jūsu potenciālu?

Jā, man piedāvāja sākt ar dabaszinātņu grāmatu klasifikāciju. Dabaszinātnes mani vienmēr ļoti interesējušas. Sāku strādāt Apstrādes nodaļā, vēlāk nodaļu pārdēvēja par Kataloģizācijas nodaļu. Šobrīd strādāju Krājuma attīstības un izmantošanas departamentā. Darba virzieni apmēram ir tie paši, tikai attiecīgi katram laikam savas izmaiņas – automatizācija un jauni izaicinājumi. Visu darba mūžu esmu strādājusi šajā bibliotēkā un grāmatu klasificēšana un priekšmetu piešķiršana vienmēr bijusi manos darba pienākumos. Tas man

tiešām ir arī patīcis, tāpēc arī šeit esmu tik ilgi nostrādājusi.

Vai Jums visu šo gadu laikā nav radusies vēlme mainīt darba vietu?

Es daru to, kas man patīk. Protams, reizēm cilvēks domā par to, ka viņš varētu kaut ko mainīt, bet, tā kā pamatdarbs, ko daru, man patīk, tad darba vietu nemainīju. Arī kolēģi visos laikos ir bijuši jauki.

Vai pielāgošanās dažādām izmaiņām, kas gadu gaitā skārušas LU Bibliotēku, Jums ir bijusi grūta?

Nē. Nu, teiksim tā, automatizācijas process mums bija ļoti interesants. Tas bija 90. gadu pašā sākumā. Protams, pie datoriem mēs pamazām pierādām, arī par klasifikāciju runājot - mainījušās Bibliotēkā izmantotās klasifikācijas sistēmas. Mums ir bijušas trīs. Kad sāku strādāt, vēl dažās nozarēs bija jāveic pāreja no pašā Bibliotēkā izveidotās klasifikācijas sistēmas uz Bibliotekāri bibliogrāfisko klasifikāciju (padomju laiku). Kad sāka runāt par automatizāciju, tad mēs pārgājām uz UDK (universāla grāmatu klasifikācijas sistēma bibliotēkās), jo bija paredzēts, ka būs kopkatalogs, visām bibliotēkām vajadzēs vienotu klasifikācijas sistēmu. Pašiem visu vajadzēja ieviest, pašiem visu vajadzēja pārkārtot. Kartīšu katalogu nomainīja elektroniskais katalogs, tāpēc nevarētu teikt, ka darbs būtu ļoti vienveidīgs un vienu un to pašu visu mūžu būtu darījusi. Gadu gaitā nākuši klāt vēl dažādi darba procesi, bet jāsaka, ja nebūtu klasifikācijas, tad manis šeit nebūtu

(sirsnīgi smejas). Jā, man patīk šis process, man ir gandarījums par to, ka es varu saprast, izdomāt un precīzāk atrast indeksus un priekšmetus informācijas resursiem. Pateicoties manam darbam, lietotājs precīzāk var atrast to, ko viņam vajag, nelietderīgi nepatērējot laiku, meklējot sev nepieciešamo informāciju milzīgajā masīvā. Tas ir tas galvenais klasifikatora gandarījums, tāpēc ir vērts strādāt. Tajā pašā laikā, šajā darba procesā es iegūstu zināšanas par dažādām nozarēm. Arī tādās sfērās, kas, teiksim, mani nekad nebūtu interesējušas vai ir šķitušas ļoti tālas. Par daudzām lietām es nekad neuzzinātu, ja ar to nestrādātu. Vēl jau ir lietas, kuras vienkārši vajag apgūt! Un tas viss reizēm ir arī kā krustvārdu mīkla (smejas).

Kāds ir Jūsaprāt spilgtākais notikums, kamēr strādājat LU Bibliotēkā?

Automatizācija. Tas bija tiešām ļoti būtiski gan darbam, gan mums katram pašam – darbiniekam. Atmiņā palikuši arī pieredzes apmaiņas braucieni gan uz Somiju, gan Lietuvu un Igauniju. Tos brīžus nemaz nevar tā uzskaitīt. Un tas nemaz nebūtu pareizi, ja es tagad kādu no tiem īpaši izceltu. Es domāju tā – ja pasākums rada emocionālu gandarījumu, ir intelektuāls ieguvums, jaunas idejas jauniem darbiem, tad ir vērts to uzskatīt par izdevušos.

Kad sākāt strādāt, vai bija lietas, par kurām sapņojāt, kas varētu darba ikdienu padarīt ērtāku?

Kad es sāku strādāt, tad rakstīja uz rakstāmmašīnas, un vispār bija tikai skaitļošanas mašīnu pirmsākumi. Par datoriem neviens nemaz nevarēja

iedomāties, ka tādi varētu eksistēt, un kur nu vēl bibliotēkās.

Vai Jums ir kāda īpaši mīļa grāmata?

Kādu konkrētu grāmatu es laikam nevaru izcelt, bet man ir vairāki sirdij tuvi rakstnieki – Rūdolfs Blaumanis, Čārlzs Dikenss un Fjodors Dostojevskis.

Kādi ir Jūsu hobiji un aizraušanās?

Tie hobiji mainās no dažādiem apstākļiem un vecuma, bet šobrīd man hobijs ir mans kaķītis. Mans kaķītis Rūdis.

Vai Jums vienmēr bijuši dzīvnieki?

Vienmēr nav bijuši, bet es vienmēr esmu sapņojusi par dzīvnieciņu. Man tie jau no bērnības bijuši ļoti mīļi. Bērnībā bija kaķis, bet tas jau bija sen. Studiju laikos, protams, nekādi kaķīši... Un tagad man atkal ir mīlulis.

Ko Jūs novēlat LU Bibliotēkai?

Es domāju, ka LU Bibliotēkas nākotne ir saistīta ar to kā attīstīsies Latvijas Universitāte. Ja ir paredzēta studentu pilsētiņa Torņakalnā un attiecīgi studiju kompleksi, protams, tas arī Bibliotēkai būs izaicinājums. Es domāju, ka mūsu uzdevums ir to sekmēt, lai tas būtu realizējams. Bet kopumā uzskatu, ka Bibliotēkas perspektīva ir atkarīga no Universitātes perspektīvas.

Mums ir jādara viss, lai Universitāte varētu attīstīties, lai studenti varētu mācīties. Tāpēc jau mēs te esam.

Skaidrīte Giluča (pirmā no kreisās) kopā ar kolēģēm Ilgu Mantinieci, Rūtu Kori, Diānu Vīksni
LU Dabaszinātņu centra atklāšanā 2015. gada 7. septembrī.
Foto no S.Gilučas personīgā arhīva

VĒSTURNIEKI BEZ LASĪŠANAS NEVAR

Šoreiz rubrikā "Ko par mums domā citi" uz sarunu aicinājām LU Latvijas vēstures institūta vadītāju Gunti Zemīti.

Aldonas Volkovas intervija ar LU Latvijas vēstures institūta vadītāju Gunti Zemīti:

Vai atcerieties savu pirmo bibliotēkas apmeklējumu, tas noteikti bija bērnībā?

Jā, ļoti labi atceros. Dzīvoju laukos, Salgalē. Bibliotēka atradās ciema centrā – Emburgā. Mans draugs, kurš bija trīs gadus vecāks par mani, stāstīja dažādus aizraujošus stāstus, kurus bija lasījis no bibliotēkas paņemtās grāmatās. Es arī gribēju tos lasīt. Bijām parasti lauku puikas, mums patika piedzīvojumi, gribējām paši līdzināties varoņiem, kurus iepazinām lasot grāmatas. Visvairāk tolaik patika Žila Verna varoņi.

Vai šodien bibliotēkas ir tādas pašas kā Jūsu bērnībā?

Protams, mainās. Tagad ir plašas lasītavas, datori. Bet ir lietas, kas nemainās. Galvenais, ka tur ir grāmatas. Man patīk, ka pats varu pieiet pie plaukta un paņemt grāmatu, kura iekrīt acīs.

Ar ko Jums asociējas bibliotēka un bibliotekāra darbs?

Bibliotekārs ir sena un godājama profesija ar enciklopēdiskām zināšanām.

Latvijas Vēstures institūts atrodas vienā ēkā ar pirmo pētniecības bibliotēku Latvijā. Kā vērtējat sadarbību ar Bibliotēku?

Vērtēju ļoti pozitīvi. Ja kāds vēl to nav novērtējis, tad - pats vainīgs. Es ļoti izmantoju jūsu darbinieču palīdzību. Bibliotēkas atrašanās vietā, kur top zinātne, ir dabiska un pašsaprotama. Pagājušajā gadā viesojos Īrijas Zinātņu akadēmijā. Viņi lepojas ar savu zinātnisko bibliotēku, kura arī atrodas tajā pat ēkā.

Kā Jūs raksturotu LU Bibliotēku?

Labi. Kā visi, kuri mācījušies mūsu universitātē, atceros to kopš studiju gadiem. Man ir prieks, ka tā kļuvusi skaista, moderna un mājīga.

Te labi sadzīvo senais un modernais.

Vai daudz lasāt brīvajā laikā?

Lasīšana ir manas profesijas darba daļa. Robeža starp lasīšanu darba dēļ un lasīšanu paša priekam ir grūti novelkama. Pat daiļliteratūra ir daļa no vēstures, jo tā palīdz izprast cilvēku domāšanu un vidi, kurā tie dzīvoja un darbojās. Man ļoti patīk lasīt vēstures avotus – senas hronikas un dokumentus. Bet neviens detalizēts kaujas apraksts neļaus tev saprast, teiksim, Pirmo pasaules karu, ja neesi lasījis Ē. M. Remarka „Rietumu frontē bez pārmainām”.

Vai atklāsi noslēpumu, kas ir Jūsu mīļākais autors?

Laika gaitā mīļākais autors ir mainījies. Bērnībā bija Žila Verna laiks, tad Džeroma Devida Selindžera, tiem sekoja Ernests Hemingvejs, Ēriha Marijas Remarka. Kaut kur pa vidu bija arī Džeks London. Ļoti mīļa man ir igauņu rakstnieka Oskara Lutsa grāmata „Pavasaris”. No latviešiem mani ir uzrunājuši Gunara Janovska darbi. Pēdējā laikā „kā Bībeli” lasu Arnolda Apses „Lepno Zemgales bajāru cilti”. Tā ir par manas puses ļaudīm, daudzus viņa aprakstītos stāstus bērnībā esmu dzirdējis no vecākiem un kaimiņiem.

Latvijas vēstures institūta vadītājs Guntis Zemītis kopā ar 12. Saeimas deputātu Hosamu Abu Meri.

Foto: no G.Zemīša personīgā arhīva

**PASŪTI GRĀMATAS ARĪ
VASARĀ NO JEBKURAS
LŪ BIBLIOTĒKAS
VAI KRĀTUVES.**

**TĀS PĒC SAVAS IZVĒLES
VARĒSI SAŅEMT :**

LŪ BIBLIOTĒKAS DARBA LAIKS VASARĀ

**27.06 - 04.07
22.08 - 28.08**

**VISAS
BIBLIOTĒKAS**

I - V 10:00 - 18:00

04.07 - 21.08

**BIBLIOTĒKA
KALPAKA BULVĀRĪ**

**BIBLIOTĒKA
RAIŅA BULVĀRĪ
DABASZINĀTŅU
BIBLIOTĒKĀ**

I - V 10:00 - 18:00

Notikumu kalendārs

Aprīlis

4. – 5. aprīlis - Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska piedalās [Open Science Presidency Conference](#), Amsterdamā.

5. aprīlis – Galvenā bibliotekāre Gita Rozenberga tiekas ar Gale Cengage pārstāvi Lina Gerle

6. aprīlis – LATABA kopsapulce

7. aprīlis – 10. maijs - Izstāde [Ēvaldam Mugurēvičam - 85](#)

7. – 28. aprīlis - Izstāde [Vārds vārdnīcā un tekstā](#)

7. – 8. aprīlis - Eksperte Tamāra Černišova piedalās konferencē - 12th International Book Lectures ar referātu "Zelta lappuse Latvijas grāmatniecības vēsturē". Ziņojums veltīts izdevējam Miķelim Gopperam un viņa apgādam "Zelta ābele".

8. – 29. aprīlis - Izstāde [Jānim Ezeriņam - 125](#)

11. - 17. aprīlis – [LU Bibliotēkas nedēļa 2016](#)

12. – 16. aprīlis – Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska piedalās 18. LIBER Arhitektūras grupas seminārā [Get Involved: Futureproofing your Library through Dialogue](#) Freiburgā

15. aprīlis – Sistēmbibliotekāre Ilga Rampāne piedalās pirmajā Mākoņmeklētāja Primo ieviešanas darba grupas sēdē

15. aprīlis – 15. augusts - [Ingrīdas Irbes un viņas audzēkņu](#) gleznu izstāde

18. aprīlis – 2. maijs – Izstāde [Migels de Servantess](#)

19. aprīlis – 18. maijs - Izstāde [Nepareizais rektors: prof. Juris Zakis](#)

21. aprīlis – 21. maijs - [Profesorei Maijai Kūlei veltīta jubilejas](#) izstāde

25. – 26. aprīlis - Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska piedalās [Using digital heritage for research - Policy challenges and opportunities](#)

26. aprīlis - Bibliotēkas darbinieki piedalās EBSCO Information Services seminārā

26. aprīlis - Galvenā bibliotekāre Gita Rozenberga tiekas ar CABI pārstāvi

27. aprīlis - Bibliotekāre Santa Lozda piedalās seminārā - Latvijas datubāzu saturs un citi digitālie zinību resursi kvalitatīvas un uzticamas informācijas izguvei

28. aprīlis - Galvenā bibliotekāre Gita Rozenberga piedalās Elsevier seminārā - Elsevier's Vīno Veritas

maijs

9. – 11. maijs – Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska, direktora vietniece Mārīte Saviča, Lietotāju apkalpošanas departamenta vadītāja Aldona Volkova, ekspertes Vēsma Klūga, Daina Gavare un Ilga Mantiniece, galvenās bibliotekāres Rita Alkšbirze, Gita Rozenberga un Valija Liepkalne, bibliotekārs Rinalds Baranovs - piedalās Baltijas valstu universitāšu bibliotēku seminārā "Preservation, Research and Communication of Cultural Heritage", Viļņā

9. maijs - Viļņas Universitātes bibliotēkas Baltajā zālē atklāta izstāde - [Acta Universitatis Latviensis, 1921-2015](#)

17. – 18. maijs - Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska piedalās konferencē - Green Light for Open Access: Aligning Europe's OA Policies, Amsterdamā

18. maijs - Galvenā bibliotekāre Gita Rozenberga un sistēmbibliotekāre Ilga Rampāne piedalās Kompānijas Thomson Reuters seminārā - Unlock Full Potential of Research Discovery using the Web of Science, RTU

18. maijs - Bibliotēkas direktora vietniece Mārīte Saviča un galvenā bibliotekāre Gita Rozenberga piedalās EBSCO Atvērto durvju dienu, LNB

18. maijs - Dabaszinātņu bibliotēku un Bibliotēku Kalpaka bulvārī apmeklē Varšavas Universitātes bibliotēkas darbinieki

19. maijs - Literārs pasākums, sarunas ar rakstniekiem [Es esmu tepat](#)

20. maijs - Dabaszinātņu bibliotēku un Bibliotēku Kalpaka bulvārī apmeklē Somijas Nacionālas repozītbibliotēkas darbinieki

25. maijs - Galvenā bibliotekāre Gita Rozenberga piedalās ProQuest informatīvajā seminārā

30. – 31. maijs - Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska piedalās Latvijas akadēmisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru pavasara sanāksmē, Liepājā

Jūnijs

13. jūnijs - Spānijas vēstnieks Latvijā Pedro Migels Himeness Načers [Bibliotēkai uzdāvina](#) 58 grāmatas

27. – 29. jūnijs - Bibliotēkas darbinieces Gita Rozenberga, Ilga Rampāne un Aldona Volkova piedalās [2. Eiropas Medijpratības un informācijpratības forumā](#)

29. - 30. jūnijs - Bibliotēkas direktora vietniece Mārīte Saviča piedalās ES Prezidentūras konference "READY TO REACH OUT: Connecting Cultural Heritage Collections and Serving Wider Audiences" Amsterdamā, Nīderlandē

29.jūnijs – 1. jūlijs - Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska piedalās LIBER gadskārtējā konference: "[Libraries Opening Paths to Knowledge](#)" Helsinkos, Somijā

Vēlam košu un aktivitātēm bagātu vasaru!

Latvijas Universitātes Bibliotēka

Kalpaka bulvāris 4, Rīga, LV-1050

Tālrunis: 28623551

e-pasts: biblioteka@lu.lv

www.biblioteka.lu.lv

Seko mums: [Facebook](#) un [Twitter](#)

